

بیان معنوی ۴

مجموعه سخنرانی‌های استاد پناهیان (۱۴۶ جلسه)

— فهرست موضوعات —

۱. درس اخلاق، نگاهی نو	۱۵. اندوه خدا از ساده‌دلان دیرباور
۲. انقلابی بودن	۱۶. دو عامل سقوط در فرهنگ سیاسی
۳. تربیت برای حرکت به سمت خدا	۱۷. چهار تحلیل از روند رشد انقلاب اسلامی
۴. ارزش علم و صفای ایمان	۱۸. مراحل رشد جامعه دینی و تحلیل وقایع پس از انتخابات
۵. مشکلات دین‌داری	۱۹. رشد و اصلاح فرهنگ سیاسی
۶. لحظه تغییر انسان	۲۰. نخبگان تحمیلگر
۷. مکائد ابلیس	۲۱. آخرین امتحانات
۸. امتحانات الهی	۱۰. هنر و حماسه (۵)؛ هنر، حماسه و ۲۲. کلید طلایی زندگی مشترک
۹. راحت‌طلبی	۲۳. چهار اصل برای افزایش محبت در غربت
۱۰. هنر و حماسه (۵)؛ هنر، حماسه و ۲۲. کلید طلایی زندگی مشترک	۱۱. رهایی از ولایت طاغوت
۲۳. چهار اصل برای افزایش محبت در زندگی مشترک	۱۲. مظلوم مقتدر
۲۴. انتخاب آسمانی و زندگی مشترک	۱۳. نگاهی به حماسه فاطمی
۲۵. زن و مرد، رابطه‌ها و ضابطه‌ها	۱۴. راز دردناک‌ترین آیه قرآن

موسسه عصر بیان معنوی – ناشر آثار استاد پناهیان

تلفن تماس: ۰۲۱,۷۷۶۵۰۵۷۷

پیامک موسسه: ۱۰۰۰۱۳۱۳

پست الکترونیکی: [bayan.manavi@gmail.com](mailto: bayan.manavi@gmail.com)

[Sales@BayanCenter.ir](mailto: Sales@BayanCenter.ir)

پایگاه اطلاع رسانی بیان معنوی: www.BayanManavi.ir

فروشگاه اینترنتی موسسه بیان معنوی: www.BayanCenter.ir

درس اخلاق، نگاهی نو

(دانشگاه امام صادق (ع) - نیمسال تحصیلی دوم - ۸۹ - ۸۸ - ۱۱)

(جلسه)

معرفی بحث

ایمان، دارای اهمیت و جایگاه ویژه‌ای نسبت به اخلاق است و اگر صحبت از اصلاح اخلاق می‌شود، معنایی جز افزایش ایمان ندارد، این ایمان است که دارای مستندات قرآنی بیشتری است و می‌تواند مهمترین مستمسک انسان برای رسیدن به هدف و غایت خلقت باشد.

هدف خلقت این است که ظرفیت و سعه روحی لازم برای ملاقات خدا را پیدا کنیم و افزایش ایمان است که شرایط را برای این ملاقات و بهره‌بردن از آن فراهم می‌کند. هر کس ایمان بیشتری داشته باشد بیشتر می‌تواند از ملاقات خدا لذت ببرد. برای ملاقات خدا، ظرفیت لازم است و ایمان می‌تواند این ظرفیت را ایجاد نماید.

مفهوم مهم دیگری که به ایجاد ظرفیت برای ملاقات خدا کمک می‌کند، تزکیه است. «زدودن زواید برای رشد مستمر» شرایط خوبی را برای افزایش ایمان فراهم می‌کند. انسان طبیعتاً اگر مراقب خود نباشد، بد می‌شود و تزکیه امری است که می‌تواند مانع بد شدن انسان باشد.

اما برای خوب شدن، چه راه‌های عملی وجود دارد؟ از چه کارهایی باید دوری کرد؟ با بدی‌های پنهان چه باید کرد؟ خراب شوندگان چه صفاتی دارند؟

فهرست

موضوع: درس اخلاق، نگاهی نو

جلسه اول

اولویت و محوریت ایمان نسبت به اخلاق

- ساختن ملکات بر اساس انگیزه ایمانی، ارزش دارد
 - در مباحث اخلاقی، بحث از درجات ایمان است
 - ایمان، ریشه‌های قرآنی بیشتری از اخلاق دارد
 - ایمان هم مبدأ و هم غایت
 - اولویت ایمان برای محیط‌های مذهبی
 - شرایط منحصر به فرد ایمانی هر شخص
 - هدف خلقت و هدف رشد ایمان
- ایجاد ظرفیت روحی برای ملاقات خدا

جلسه دوم

هدف خلقت ملاقات خدا

- تقویت ارتباط، اتصال و تقرب به خدا برای ملاقات خدا
- خدا انسان را برای ارتباط، اتصال و تقرب به خودش آفرید
- اراده ظرفیت سازی؛ ویژگی مهم انسان
- قلب و روح؛ محل اتصال وجود ما به خدا (برای ارتباط، اتصال و تقرب)
- پیچیدگی‌های ظرف و مظلوف (قلب و خداوند متعال)
- اتصال قلبی به خدا همان افزایش ایمان و معرفت است
- نشانه‌های آغاز رابطه قلب با خدا
- برای تحقق هدف خلقت، از کجا آغاز کنیم؟ (نقطه آغاز در تحقق هدف خلقت)

جلسه سوم

نقش ایمان، تقوا و تزکیه در افزایش ظرفیت برای ملاقات خدا

- ویژگی‌های ایمان برای کسب و افزایش ظرفیت ملاقات خدا
- کلیدی بودن مفهوم تزکیه
- مفهوم تزکیه زدودن زواید برای رشد مستمر
- بررسی قرآنی مفهوم تزکیه
- مفهوم تقوا برنامه‌ای برای رشد و کامل شدن

جلسه چهارم

کنترل بدی‌ها، مهم‌ترین راه خوب شدن

- بالا بردن دقت برای درک پیچیدگی‌های روح انسان
- ما چه نوع انسانی هستیم؟ خوب یا بد
- مراقبت جدی برای بد نشدن
- خوبی با سلب بدی‌ها ایجاد می‌شود
- اتصال نابجای گرایش‌های خوب با یکدیگر، صفات بدی را بوجود آورد
- شیوه تأثیر گرایش‌های محسوس در بد شدن

جلسه پنجم

رابطه مستقیم سطح و عمق با بدی و خوبی

- تفاوت رشد و کمال
- ماهیت فرآیند رشد معنوی
- معنای سطحی بودن
- معنای عمیق بودن
- فواید بحث از سطحی و عمیق بودن (آثار تربیتی، علمی و تبلیغاتی)
- عبور از سطح به عمق، مستلزم درگیری است

جلسه ششم

اولویت مبارزه با بدی‌ها برای خوب شدن

- مبارزه با بدی؛ اولین وظیفه برای سعه روحی
- اهداف و نتایج مبارزه با بدی‌ها
- مخفی نگاه داشتن بدی‌ها با تقوای رندانه
- ما جزء خراب‌شوندگان هستیم نه جزء خوب‌ها یا بد‌ها
- انواع و مراتب بد شدن در دنیا
- بررسی قرآنی روند طبیعی بد شدن انسان

جلسه هفتم

تأثیر شناخت دنیا بر کسب خوبی‌ها و دوری از بدی‌ها

- جایگاه معارف انسان در مورد حیات و دنیا، برای تعالی روحی
- آثار شناخت حیات و دنیا در اصطلاح روحی و اخلاقی
- توجیه عقلانی کسب خوبی و دوری از بدی
- عقل وظیفه دین را بسیار سبک می‌کند
- شناخت قواعد و محدودیت‌های دنیا برای خوب شدن

جلسه هشتم

در مباحث اخلاقی اولویت با جزئیات است یا کلیات؟

- آسیب‌های توجه به جزئیات اخلاقی
- محسنات توجه به جزئیات اخلاقی
- بررسی صفت تکبر در انسان
- ویژه بودن تکبر در میان صفات بد
- تکبر؛ عجله و اشتباه در بزرگ شدن
- کبریایی خدا؛ صفتی محوری برای تربیت روح
- راه‌های از بین بردن تکبر

○ ۱. یک متکبر می‌تواند تکبر انسان را از بین ببرد (لذت بردن از تکبر

خدا)

○ ۲. با بلا

○ ۳. با سختی قبض روح و شب اول قبر

○ ۴. با محبت اهل بیت(ع)

جلسه نهم

بزرگ شدن روح، مهم‌ترین محور توجه انسان

- مهم‌ترین نیاز انسان چیست؟
- توجه ویژه به بزرگی خدا برای بزرگ شدن روح
- علی بن ابی طالب (ع)، مظهر علو و بزرگی خدا
- چگونه به تقاضای بزرگ شدن پاسخ صحیح بدهیم؟
- راه از بین بردن تکبر چیست؟

جلسه دهم

نورانی شدن و وابستگی محض به خدا؛ اساسی ترین نیاز انسان

- ایجاد ظرفیت و تناسب برای ملاقات با خدا
- تناسب ذاتی با خدا چگونه ایجاد می شود؟
- نتایج ایجاد تناسب با خدا
- معنای نورانی بودن
- عدم استقلال از خدا؛ ملاک نورانی شدن
- استغفار؛ عامل کسب نور و وابستگی به خدا

جلسه یازدهم

اخلاق ولایی

- منظم کردن دانایی‌ها، برای تنظیم جهت‌گیری‌ها و اولویت‌ها
- عدم درک اولویت‌ها در اخلاق سکولار
- عدم رعایت اولویت‌ها و خطر حذف ولایت
- تفاوت‌های جهت‌گیری در اخلاق سکولار و اخلاق ولایی
- نقش ولی خدا در اصلاح و اتساع روحی
- تقرب به ولی خدا در کنار تقرب به خدا
- اعتقاد به ولایت، شرط کمال عبادت
- شرکت اتصال به ولایت؛ شاخص کمال در اخلاق
- «ذکر» و «توجه» در اخلاق ولایی

انقلابی بودن

(هیأت دانشجویان و فارغ التحصیلان هنر - ۸۹ - ۸۸ - ۱۱ جلسه)

معرفی بحث

پس از گذشت سی سال از انقلاب، مفهوم انقلاب و انقلابی بودن، مفهومی است که امروز بهتر فهمیده می‌شود، امروز جوان‌ها به دلیل نیاز مبرمی که به این مفهوم احساس می‌کنند، بیشتر با آن ارتباط برقرار می‌کنند... مفهومی که هم نیاز داریم به آن عمل کنیم و زندگیمان را مطابق آن سامان دهیم، و هم به آن نیاز داریم تا نه فقط با آن زندگی کنیم، بلکه با آن زنده باشیم، جان پیدا کنیم، و از آن لذت ببریم.

در تمام این مدت خیلی‌ها سعی داشتند «انقلابی بودن» را در تاریخ دفن کنند... * فقط یک نوع زندگی است که ذاتاً با انقلابی بودن مغایرت دارد. آن هم زندگی گوسفندوار یا به تعبیری گرگ‌وار است... ویژگی‌های یک فرد انقلابی چیست؟ ... جامعه‌ای که در دوران آرامش، بدون اینکه حادثه خاصی بصورت مستقیم او را تحت فشار قرار داده باشد، احساس نیاز و عطش به انقلابی بودن بکند، جامعه‌ای است که زندگی در آن لذت‌بخش و افتخارآمیز است... * انقلابی بودن مهم‌ترین انگیزه خودسازی معنوی است. از کجا می‌توان فهمید زمانه، زمانه انقلابی‌گری است؟ ... آثار انقلابی‌گری چیست؟... چگونه لحظه‌های زیبای انقلابی بودن را تجربه کنیم؟ ... * جوان‌ها دوست دارند متفاوت باشند، و انقلابی بودن یعنی زیباترین و عالی‌ترین راه متفاوت

بودن... برای متفاوت بودن چه کنیم؟ ... * ما چون منتظر انقلاب جهانی امام زمان(ع) هستیم، می توانیم انقلابی باشیم... * خیلی ها ضد انقلاب نیستند اما ضد «انقلابی بودن» هستند... * اسلام انقلابی مقابل اسلام های متظاهرانه، منافقانه، عافیت طلبانه و صوفی مآبانه است.

اسلام انقلابی رسواکننده اسلام متظاهرانه و قیام علیه اسلام منافقانه است، اسلام انقلابی مقابل اسلام عافیت طلبانه و مقابل اسلام صوفی گرایانه است... * یکی از دلایل عدم گرایش جوان ها به اسلام بعد از سی سال، و در عوض، گرایش به هرزگی ها و برخی امور دیگر، این است که اسلامی که به آنها عرضه شده، اسلام غیرانقلابی است. اسلام غیرانقلابی جاذبه ندارد؛ گرم کننده نیست؛ حرارت ندارد؛ هیجان ندارد.

نسل انقلاب تازه در حال شکل گیری است... انقلابیون، گروهی هستند که خدا آنها را جایگزین می کند... نه تنها انقلاب به تدریج تحقق پیدا می کند، بلکه به تدریج نیز خودش را نشان می دهد.

اگر مزه انقلابی بودن و حماسی بودن چشیده بشود، دیگر چیز دیگری به آدم مزه نمی دهد و اصلاً نوبت به حرام و حلال نمی رسد... * انقلابیون اگر چه خود را برای آسایش غیرانقلابیون فدا می کنند، اما غیر انقلابیون را دوست ندارند... * انقلابی شدن در دوران آرامش خیلی زیباتر است... ما موضع قلبیمان نسبت به غیرانقلابیون را باید اعلام کنیم.

فقط با تکیه بر انقلابیون می توان فضایل اخلاقی را در جامعه رشد داد... صدور انقلاب، فقط در سایه انقلابیون بزرگ است، نه کار فرهنگی... .

فهرست

موضوع: انقلابی بودن

جلسه اول

شیرینی انقلابی بودن

- امروز «شیرینی انقلابی بودن» بیش از هر زمانی درک می‌شود
- تلاش برای دفن «انقلابی بودن» در تاریخ
- زندگی‌ای که ذاتاً با انقلابی بودن مغایرت دارد
- «انقلابی بودن» جامعه در دوران آرامش
- شیرینی و جذابیت مفهوم انقلابی بودن، برای جوانان
- آثار انقلابی بودن
 - ۱. انقلابی بودن، مهم‌ترین انگیزه خودسازی معنوی
 - ۲. انقلابی، فوق‌العاده مهربان می‌شود
 - انقلابی تپش قلبش و ضربان قلبش برای جامعه است
 - امروز انسان‌ها، به دنبال مهربانی هستند
 - ۳. انقلابی، فوق‌العاده فعال و پرتلاش می‌شود
- چگونه لحظه‌های زیبای انقلابی بودن را تجربه کنیم؟

جلسه دوم

قدرت حقیقی در قلب یک انسان انقلابی

- نزدیکی مفهوم انقلاب و جهاد
 - انقلابی بودن یعنی درماندن از انقلابی بودن
 - لذت انقلابی بودن
 - قدرت حقیقی در قلب یک انسان
 - معنای انقلابی بودن
 - بعد از تحول درونی، به دنبال تحول بیرونی بودن
- ۱. بُعد اول خیلی‌ها با انقلاب اسلامی «منقلب» شدند، اما «انقلابی» نشدند
- تمجید پیامبر از روحیه انقلابی عمار یاسر
- ۲. بُعد دوم بعضی‌ها مسندهای انقلابی دارند اما هنوز خودشان منقلب نشده‌اند
- امام(ره)، یک فقیه، فیلسوف و عارف «انقلابی» بود
 - شکایت از نبود ماجراهای انقلابی در سریال‌ها و داستان‌ها
 - انقلابی بیش از جسمش، با اراده قوی‌اش عالم را تغییر می‌دهد
 - قدرت خیال برای ترسیم شکوه و زیبایی یک انقلابی

جلسه سوم

نظام جمهوری اسلامی، پایگاه انقلاب ماست، نه پایان انقلاب

- زندگی انقلابی
- جمع بین فردیت‌گرایی و اجتماع‌گرایی
- یک انقلابی عارف، صددرصد به فکر خود و قیامت خودش است
- یک انسان انقلابی، تمام وجودش وقف جامعه و تاریخ است
- وقتی یک انقلابی می‌تواند مزه «برای جهان بودن» را بچشد ...
- عشق به شهادت، یک جریان توأم فردی و اجتماعی است و «انقلابی» این دو را با هم دارد
- زیبایی فیلم‌هایی که، هر دو روی شخصیت یک انقلابی به تصویر کشیده می‌شود
- چرا امروز جهانیان دنبال این الگو می‌گردند؟
- مفهوم ولایت، نجات‌بخش بشر در سرگردانی‌ها
- داستان‌های انقلابی سرگرم‌کننده‌ترین، جذاب‌ترین و سازنده‌ترین داستان‌ها
- انقلابی، اولویت‌های خدا را بر اولویت‌های خودش ترجیح می‌دهد
- مسلمان غیر انقلابی، کسی است که کار دینی بدون اولویت انجام می‌دهد
- بعد از سی سال، چرا هنوز باید به دنبال استمرار انقلاب باشیم؟
- هنوز به غیرت انقلابی نیاز هست

• تحقق آرمان‌های انقلاب، نیازمند اخلاق اصیل انقلابی

○ اخلاقیات انقلابی‌گری اخلاق خاصی است

○ هنوز به کار انقلابی نیاز است

○ انقلابی هیچ وقت طلبکار نمی‌شود

جلسه چهارم

راضی نشدن به حداقل دین

- کسی که بتواند انقلابی شود و نشود
- ظرفیت‌ها متفاوت است؛ از همه توقع انقلابی بودن نداشته باشید
- انقلابی‌گری یعنی راضی نشدن به حداقل دین
- خداوند، حداقل ظرفیت‌ها را هم گاهی با امتحان، به سختی تکان می‌دهد
- مظلومیت اهل بیت علاوه بر اعتلای حداکثری‌ها، می‌تواند موجب نجات حداقلی‌ها شود
- فاطمه زهرا(س) دستش را داد تا دست حداقلی‌ها را هم بگیرد

جلسه پنجم

ما می‌توانیم انقلابی باشیم

● **انقلابی با دیگران متفاوت است؛ متفاوت می‌اندیشد و متفاوت زندگی می‌کند**

○ کسی که مثل همه فکر می‌کند، می‌اندیشد و زندگی می‌کند، انقلابی نیست

○ مدیران علاقمند به نام و نان، دشمن انقلابی‌گری هستند

○ مراقبت از فضای انقلابی‌گری در روحمان

○ تفاوت رئیس مؤمن و رئیس انقلابی

○ جوان‌ها دوست دارند متفاوت باشند، و انقلابی بودن یعنی زیباترین و

عالی‌ترین راه متفاوت بودن

○ برای متفاوت بودن چه کنیم؟

● **ما چون منتظر انقلاب جهانی امام زمان (ع) هستیم، می‌توانیم انقلابی باشیم**

○ خیلی‌ها ضد انقلاب نیستند اما ضد «انقلابی بودن» هستند

○ به فکر امام زمان و انقلاب جهانی آن حضرت باشید

○ امام زمان برای سلامتی بعضی‌ها دعا می‌کند

جلسه ششم

اسلام انقلابی مقابل اسلام‌های متظاهرانه، منافقانه، عافیت‌طلبانه، و صوفی‌مآبانه

- مقدمه شیوه مکر نفس بر علیه خوبی‌ها
- اسلام انقلابی رسواکننده اسلام متظاهرانه
- اسلام انقلابی قیام علیه اسلام منافقانه است
- اسلام انقلابی مقابل اسلام عافیت‌طلبانه
- اسلام انقلابی مقابل اسلام صوفی‌گرایانه
 - اسلام غیر انقلابی جذاب نیست
 - با اسلام انقلابی می‌توان سرمست شد
 - انقلابی خودش را نمی‌بیند

جلسه هفتم

تدریجی بودن انقلاب

- **انقلاب، تدریجاً تحقق پیدا می کند و ثمرات خود را نشان می دهد**
 - اتفاقات سیاسی در جامعه، ادامه تحقق انقلاب
 - دید نادرست نسبت به انقلاب ما
 - هنوز اتفاقی نیفتاده، نسل انقلاب تازه در حال شکل گیری است
- **انقلابیون طی چرخه ای مستمر جایگزین انقلابیون سابق می شوند**
 - صحنه ریزش و رویش صحنه بسیار زیبایی است
 - عده ای دوست دارند قرآن را آن قدر آسمانی تصور کنند که به درد هیچ گوشه از زندگی زمینیشان نخورد
- **هفت ویژگی انقلابیون در قرآن کریم**
 - انقلابی باید زخم زبان تحمل کند

جلسه هشتم

ویژگی‌های انقلابیون

- زندگی انقلابی برای هنرمندان و فیلم‌سازان خیلی جذابیت دارد
 - هنرمندی که روح بزرگی دارد، به چه داستان‌هایی تن می‌دهد؟
 - با چه فیلم‌هایی سرگرم شویم؟ و بچه‌هایمان را به چه کارتون‌هایی عادت بدهیم؟
- همان جنجغه، فقط کمی بزرگ‌تر
- فرهنگ حسرت از گناه، باید به فرهنگ حقیر دیدن گناه تبدیل شود
- اگر مزه انقلابی بودن و حماسی بودن چشیده بشود، دیگر چیز دیگری به آدم مزه نمی‌دهد
- برخورد ما با حلال و حرام چگونه باید باشد؟
- ویژگی‌های انقلابیون
 - اولین ویژگی انقلابیون این است که خدا به آنها علاقه دارد
 - کسی که یقین دارد خدا دوستش ندارد، کینه خوبان را به دل می‌گیرد
 - از همین جا می‌توانید بقیه ویژگی‌های انقلابی را حدس بزنید
- ابلیس چگونه یک دفعه‌ای از خدا کینه پیدا کرد و ضد انقلاب شد؟
- اگر دوست داشتن عمومی خدا را تحویل گرفتگی، دوست داشتن خصوصی هم نصیب می‌شود

جلسه نهم

علاقه انقلابیون در متن انقلاب

• انقلابی شدن در دوران آرامش خیلی زیبا تر است

- من اعتقادی به حسرت خوردن دربارهٔ دوران دفاع مقدس ندارم
- هیچ نوری نیست که خدا به رزمندگان جبهه ها بدهد و به انقلابیون امروز ندهد
- لحن آیهٔ قرآن فرقی میان شهدا و منتظران شهادت نیست
- حقیقت انتظار یعنی انقلابی بودن

• امروزه انقلابی شدن ریزش کمتری دارد

• انقلابیون، غیر انقلابی بودن را برای خود ننگ می‌دانند

- شکل‌گیری علاقهٔ بی‌نظیر و عجیبی بین انقلابیون در متن انقلاب
- اتفاقی که در متن انقلاب می‌افتد علاقهٔ بی‌نظیر و عجیبی است که بین انقلابیون شکل می‌گیرد
- اگر گوشه‌ای از عالم میان انقلابیون به نمایش در بیاید، عالم را شیفته می‌کنیم
- هنرمند دفاع مقدس، هنرمندی است که مردم به قهرمان داستان او به عنوان یک انقلابی عشق بورزند
- نمونه‌ای از عالی‌ترین محبت بین عالی‌ترین انقلابیون
- نمونه‌ای از ازدواج انقلابیون

جلسه دهم

خوب بودن یعنی انقلابی بودن

- مفهوم انقلابی بودن کلید طلایی بسیاری از قفل‌های رایج حیات فردی و اجتماعی امروز ما
- خداوند از انسان تحول و دگرگونی می‌خواهد نه یک وضعیت باثبات
- علت اینکه ابلیس انقلابی نبود
- خوب بودن یعنی انقلابی بودن
- به هر وضع خوبی خو کردید، آماده باشید خدا آن را از شما بگیرد
- امام(ره) اول عارف شد، بعداً انقلابی شد، لذا تا روز آخر انقلابی باقی ماند
- یک انقلابی نجات‌دهنده حیات بشر می‌شود
- تلقی سطحی از کارکردهای دین

جلسه یازدهم

انقلابیون تعادل بخش و تکامل بخش جامعه هستند

- اوج فضایل اخلاقی فقط برای انقلابیون قابل دسترس است
- تکیه بر فضایل انقلابیون عامل رواج اخلاق در جامعه
- ایجاد روحیه انقلابی گری، اولویتی مافوق اولویت‌ها
- هر کسی انقلابی نباشد بسیجی نیست
- انقلابی گری بمیرد در یک جامعه، دیگر فضایل اخلاقی در آن جامعه قابل انتشار نیست
- محبت به خدا از دل انقلابی گری در می آید
- شرح ویژگی‌های انقلابیون
- برای کمال پله هست، ولی برای سقوط نه
- نصیحت اخلاقی اثر ندارد، انقلابی بیاور همه را آدم کند

تربیت برای حرکت به سمت خدا

(برنامه تلویزیونی سمت خدا - ۸۸ - ۱۹ جلسه)

معرفی بحث

این مجموعه شامل مباحثی است که با حضور استاد پناهیان در برنامه تلویزیونی سمت خدا (هر هفته چهارشنبه در سال ۸۸) از شبکه ۳ به طور زنده پخش می‌شد و شامل مباحث تربیتی، دینی و اخلاقی می‌باشد.

ما عموماً تلقی درستی از مفهوم تربیت نداریم و لازم است در معنای صحیح تربیت دینی تأملی دوباره داشته باشیم. حتی امروزه تعاریف رایج از دین برای برخی تلقی نادرست ایجاد می‌کند. می‌توان گفت معانی «تربیت» و «دین» به یکدیگر نزدیک می‌باشند. در تربیت دینی توجه ویژه‌ای به موضوع «فطرت» می‌شود. تربیت دینی یعنی کمک به خودشکوفایی انسان. مهم‌ترین ویژگی تربیت دینی استقلال و آزادی می‌باشد.

غرور از موانع مهم تربیت‌پذیری است. تشویق‌ها و تنبیه‌های بیش از حد اثر سوء تربیتی دارند. تشویق و تنبیه فوری انسان را رشد نمی‌دهد و اساساً با فضایل انسانی رابطه معکوس دارد.

در جامعه مهدوی همه احساس مسؤولیت تربیتی دارند. امام زمان (عج) با موانع استقلال انسان‌ها مبارزه می‌کند. امام زمان (عج) تحمیل‌کنندگان را از بین می‌برد. پدر و مادر، مهم‌ترین الگوی انسان‌ها هستند و رفتار آنها با یکدیگر بر فرزندان تأثیر به‌سزایی دارد. باید توجه داشت که در بحث تربیتی «دوصد گفته

چون نیم کردار نیست»

اعمال عبادی مانند روزه و دعا آثار تربیتی ویژه‌ای بر روی انسان دارند. دعا وسیله برای تحکیم نیاز ما به خداست. دعا حسن ظنّ و امید به خدا را در ما زنده می‌کند. رهایی از تکبر بزرگ‌ترین اثر سازنده دعاست.

فهرست

جلسه ۱

تأملی در معنا و مفهوم «تربیت دینی»

• تعریف «تربیت»

- تلقی رایج از تربیت درست نیست
 - تربیت یعنی چه؟
- چرا گاهی تربیت را نمی‌پذیریم؟
 - آیا خودشناسی در تربیت مؤثر است؟

• تعریف دین

- تعاریف رایج از دین برای برخی تلقی نادرست ایجاد می‌کند
 - دین یعنی چه؟
- دین برنامه خودشکوفایی است
- تربیت و دین به هم نزدیکند

• معنا و مفهوم تربیت دینی

- لزوم توجه به فطرت در تربیت دینی
- تربیت دینی یعنی کمک به خودشکوفایی
- تشویق و تنبیه در تربیت دینی
- اولین قدم در تربیت دینی

جلسه ۲

مهم‌ترین ویژگی تربیت دینی

• مروری بر بحث گذشته

○ تعریف دین و تربیت دینی

○ علت انتخاب این تعریف

▪ برخی آسیب‌های ناشی از تلقی رایج تربیت

• استقلال و آزادی، مهم‌ترین ویژگی تربیت دینی

○ ارزش حقیقی در ثبات، عمل و انگیزه خوب است

▪ اجازه بدهیم انسان از درون خوب شود

▪ خوبی به خاطر ترس و بی‌عرضگی ارزش ندارد

▪ ریشه نظم غربی در چیست؟

▪ خودشناسی و خداباوری

○ آزادی غربی و آزادی اسلامی

• چه کنیم انسان روی پای خود بایستد؟

جلسه ۳

گستره تربیت و نقدی بر تشویق‌ها و تنبیه‌های رایج

• دامنه اثرگذاری تربیتی

- تربیت منحصر به خانه و مدرسه نیست
- غرور مانع تربیت‌پذیری است
- مراقب اثرگذاری‌ها و اثرپذیری‌هایمان باشیم

• اثر سوء تشویق‌ها و تنبیه‌های بیش از حد

- فضایل انسانی با تشویق‌ها و تنبیه‌ها رابطه معکوس دارد
- تشویق و تنبیه فوری انسان را رشد نمی‌دهد
- به تربیت فکری هم اهمیت بدهیم
- دو تذکر

جلسه ۴

انتظار باید عمیق و حقیقی شود

• تربیت در جامعه مهدوی

- اگر اثر مثبت نداشته باشیم، اثر منفی می گذاریم
- در جامعه مهدوی همه احساس مسؤولیت تربیتی دارند

• اولویت تعمیق و تشدید انتظار

- چرا عده‌ای از حکومت حضرت ترس دارند؟
- مبارزه امام زمان (عج) با موانع استقلال انسان‌هاست
 - انسان غربی برده است
 - سیره امام زمان، همان سیره انبیا (ع) است
 - نگاهی به روش ائمه (ع)
 - امام زمان (عج) تحمیل کنندگان را از بین می برد
- ابتدا باید برای تشدید انتظار تلاش کرد

جلسه ۵

بدیل و جایگزینی برای نظام تشویق و تنبیه

• ایجاد فضا و محیط خوب

○ اول حکومت و حاکمیت

▪ قوانین، ضوابط و ساختارها اثر تربیتی دارند

▪ ابتدا باید لوازم و زمینه‌ها درست شود

○ دوم حیطه فردی و رفتار انسان‌ها با یکدیگر

▪ خیلی راحت فضا را خراب می‌کنیم

▪ محبت‌مان را دریغ نکنیم

• پدر و مادر، مهم‌ترین الگو

○ در قبال الگویی که برمی‌گزینیم، مسؤولیم، جز پدر و مادر

○ استقلال نوجوان

○ تأثیر رفتار پدر و مادر با یکدیگر بر فرزندان

○ الگوهای پدر و مادر

○ اهمیت خویش‌داری والدین

جلسه ۶

آثار تربیتی عبادات

• عجله کار را خراب می کند

• اهمیت عمل برای تربیت و تغییر

○ ابزارهای تربیت اندیشه و عمل

○ دو صد گفته چون نیم کردار نیست

• عبادت و تربیت

○ به گرایش های نورانی خود توجه کنیم

○ تأثیر استمرار عبادت بر تقویت انگیزه های خوب

○ انگیزه های خوب را در وجود خودمان پیدا کنیم

جلسه ۷

آثار تربیتی روزه

- آثار تربیتی روزه در ماه رمضان
 - مهم‌ترین اثر تربیتی روزه
 - روزه لطف خداست بر ما، از چند جهت
- نباید سخنران یا مداح ملاک انتخاب جلسه باشد
- راه به دست آوردن لذت‌های عمیق معنوی
- پاسخ به چند سؤال

جلسه ۸

اثر تربیتی دعا

• ارزش، جایگاه و ضرورت دعا

○ ارزش دعا

○ ضرورت دعا

• رهایی از تکبر بزرگ‌ترین اثر دعاست

○ دعا وسیله برای تحکیم نیاز ما به خداست

○ بند نعمت نباشیم

○ متکبر چیزی به دست نمی‌آورد

• آداب دعا

○ یادآوری نعمت‌های خدا

○ یاد کردن دوستان خدا

• اهمیت حسن ظنّ و امید به خدا

○ باید به غیب ایمان داشت

○ خدا ما را دوست دارد

جلسه ۹

تأثیرات تربیتی توبه

• معنا و محدوده توبه

- معنای توبه
- فقط شرک و یأس از خدا قابل بخشش نیست

• تأثیر تربیتی توبه

- اهمیت اعتراف به اشتباه
- تقویت عناصر خوب دل برای توبه کردن
- توبه، تکبر را از بین می‌برد

• نفرت از گناه

- عذاب وجدان علامت محبت خداست
- راه‌های افزایش نفرت از گناه

جلسه ۱۰

راه‌های نفرت از گناه و دوری از آن

- بعد از ماه رمضان باید روی پای خود بایستیم
- راه‌های نفرت از گناه
 - راه میان‌بر وجود ندارد
 - چند راه برای نفرت از گناه و دوری از آن
 - ۱. با هر کسی نشست و برخاست نکنیم
 - ۲. بفهمیم گناه انسان را نابود می‌کند
 - ۳. علت گناهان را پیدا کنیم
 - ۴. باور کنیم توبه مشکل است
- اثرات تخریب‌کننده گناه

جلسه ۱۱

چند پرسش درباره آثار ماه مبارک رمضان

- ۱. چگونه می‌توانیم آثار ماه رمضان را حفظ کنیم؟
- ۲. از کجا بفهمیم دعایمان مستجاب شده است؟
- ۳. اگر حس کردم خدا مرا گمراه کرده است، چه کنم؟
- ۴. چگونه بفهمیم با تقوا شده‌ایم؟
- ۵. با گناه مقابله کنیم یا از آن بگریزیم؟
- ۶. آیا پاداش ترک گناه بهشت است؟
- ۷. آیا ترک گناه ممکن است؟

جلسه ۱۲

تفاوت‌های تربیت دینی و تربیت غیر دینی

- تفاوت در انگیزه و روش

- تفاوت در انگیزه

- تفاوت در روش و برنامه

- آیا غربی‌ها در تربیت و فرهنگ از ما جلوترند؟

- گول ظاهر غرب را نخوریم

- امتیازهای غرب، امتیاز حقیقی نیست

- برای نمره دادن باید به همه ابعاد توجه کرد

- تفاوت در هدف

- توجه به ابعاد مختلف در تربیت دینی و غیر دینی

- همت و سقف پرواز در تربیت دینی و غیر دینی

- آسیب تربیت غیر دینی

جلسه ۱۳

تفاوت تربیت دینی و غیر دینی (۲)

- برای تقویت ایمان، عمل مؤثرتر از علم است
- برخی ویژگی‌های تربیت اسلامی
 - ایجاد ثبات قدم
 - انعطاف‌پذیری
 - قدرت هماهنگ‌سازی طبقات مختلف جامعه
 - راه نجات از افراط و تفریط در تربیت دینی
- می‌خواهیم بهتر از غرب باشیم
 - کاستی‌های غرب را بشناسیم
 - طرحی نو در اندازیم
- برنامه باید مداوم باشد

جلسه ۱۴

ویژگی‌های منحصر به فرد تربیت دینی

- فرصت یافتن امام صادق (ع) برای تربیت
- سه ویژگی منحصر به فرد تربیت دینی
 - ۱. اثربخشی نیت
 - ۲. حضور خداوند در همه امور
 - ۳. عشق و محبت
- در کار خیر عجله نکنید

جلسه ۱۵

ضرورت تربیت دینی

- خطر و ضرر عدم وجود تربیت

- گل، بدون باغبان پژمرده می شود
- «خوب بودن» را باید از نو ترجمه کرد
- پست همت ضرورت تربیت را درک نمی کند

- رقابت خوبی های غیر اکتسابی با تربیت

- آنچه با زحمت به دست می آید، ارزشمندتر است
- باید به خوبی های غیر اکتسابی رنگ الهی داد

- تربیت دینی می خواهد ما را به اوج برساند

- به کم اکتفا نکنیم
- باید به سمت قله در حرکت باشیم

جلسه ۱۶

حکمت حجاب و پیامدهای بی حجابی

- احکام، روح را به ظرفیت و نقطه مطلوب می‌رسانند
- حجاب محدودیتی است برای لذت بیشتر
- پیامدهای بی حجابی در غرب
- اکنون زمان انتخاب حجاب است
- برای ترویج حجاب، زیبایی آن را نشان دهیم

جلسه ۱۷

حجاب محدودیتی اجباری است

- **تحمیل علاقه و رفتار در غرب**

- تحمیل علاقه

- ورود از ناخود آگاه و تغییر گرایش‌ها

- **محدودیت و مصونیت حجاب**

- حجاب اجباری است

- حجاب محدودیت است

- اشکالات نگاه به حجاب از زاویه مصونیت

- باید زیبایی حجاب را نشان بدهیم

- **اینک زمان انتخاب حجاب است**

جلسه ۱۸

نکاتی درباره حجاب

- حجاب مظهر اقتدار زن است
- کمبود محبت یکی از ریشه‌های بی‌حجابی است
- اگر آرایش هنر است، دل شکستن هنر نیست
- محدودیت باعث لذت بیشتر است
- شخصیت‌مان مهم‌تر است
- دخالت پلیس در حجاب
- راه توسعه حجاب

جلسه ۱۹

چند تعریف از حجاب

- **حجاب مهربانی است**

- زن‌ها مهربان‌ترند
- از استعداد باید درست و بجا استفاده کرد
- ریشه نامهربانی زن‌ها
- باید همه بدانند و بپذیرند
- حجاب مهربانی واجب است
- آیاتی در تأیید مهربانی بودن حجاب

- **درباره مدگرایی چه کنیم؟**

- **حجاب عدم تجاوز به حقوق دیگران است**

- **حجاب نمایش اقتدار زن است**

- خانم‌ها مدیر رابطه بین زن و مرد هستند
- راز متانت زن بی حجاب

- **غیرت عاشقانه بدحجابی را کم می‌کند**

ارزش علم و صفای ایمان

(تهران - مسجد دانشگاه تهران - محرم ۸۸ - ۸ جلسه)

معرفی بحث

یکی از لوازم عصر ظهور، رفتن به سوی شفافیت است. باید موانع اثرگذاری و افزایش آگاهی‌ها را از میان برداشت. در نامه ۳۱ نهج البلاغه، امیرالمؤمنین نحوه برخورد با آگاهی را به فرزند خود آموزش می‌دهند.

ارزش علم چنان بالاست که گاهی خداوند آن را از برخی دریغ می‌کند... کارکردهای علم چیست؟ آیا آگاهی‌های گوناگون در خوب شدن یا بد شدن بیشتر مؤثرند؟ علاقه‌های بد، آگاهی‌های بد را جذب می‌کنند و از طرفی دیگر، علاقه‌های سالم، آگاهی‌های نادرست را دفع می‌کنند.

علاقه‌مند شدن به چیزی قبل از کسب آگاهی نسبت به آن، خطرناک است. دل درست و سالم حتی با آگاهی‌های غلط هم انحراف پیدا نمی‌کند. مستی عرفا از غرق شدن در آگاهی و حقایق عالم است، نه غفلت از آگاهی‌ها. دریافت آگاهی‌های درست، ظرفیت و آمادگی می‌خواهد. بصیرت نتیجه برخورد درست با آگاهی‌هاست. دل باید تسلیم آگاهی درست باشد. لذا دل ناپاک برای فرار از پذیرش آگاهی درست، دنبال بهانه می‌گردد. خدا به برخی از بندگانش برای پرهیز از اشتباه کمک می‌کند.

فهرست

جلسه اول

آگاهی بالاترین لذت

- رفتن به سوی شفافیت، از لوازم عصر ظهور
- تلاش برای تحقق وحدت نظر
- مقاومت در برابر آگاهی‌های درست، زمینه‌ساز اصلی اختلاف
- برداشتن موانع اثرگذاری و افزایش آگاهی
- آموزش برخورد با آگاهی‌ها از زبان امیرالمؤمنین (ع)
- آگاهی، بالاترین لذت
- پیامدهای موانع آگاهی در جامعه
- آگاهی‌های درست، ملاک برای رفع اختلافات
- سرمست شدن از آگاهی‌ها، اوج شیرینی زندگی معنوی
- اگر راه دل باز باشد، ساده‌ترین آگاهی‌ها هم انسان را سرمست می‌کند
- کربلا بهترین جا برای از بین بردن موانع فهم
- شهید رابطه انسان را با دنیا قطع می‌کند و بصیرت را افزایش می‌دهد

جلسه دوم

فواید آگاهی

- ارزش علم چنان بالاست که گاهی خداوند آن را از برخی دریغ می کند
- انواع آگاهی
- اگر انسان بداند که علم با او چه می کند، اثر علم بیشتر می شود
- آگاهی، گرایش های ته نشین شده در دل را آشکار می کند
- یکی از کارکردهای علم، بیدار کردن دل است
- علم بیدار کننده، نزد اهل بیت (ع) است

جلسه سوم

کارکردهای علم و آگاهی

• کارکردهای علم

- علم، به پوسته گرایش‌های دل‌تلنگر می‌زند و پرده غفلت را می‌برد
- علم، میزان و ملاک صفای دل
- علم، ابزار محاسبهٔ نفس در مسیر تزکیه
- گفت‌وگوی علمی دل را زنده می‌کند
- علم، علاقه‌های خوب و بد را بیدار می‌کند
- علم برای خواسته‌های دل، مصداق می‌یابد

• آگاهی، احساسات را تحریک می‌کند

- دسترسی به آگاهی‌ها در زمانهٔ ما، بیش‌تر و آسان‌تر است
- آگاهی‌های گوناگون، خوبی‌ها و بدی‌ها را تشدید می‌کند
- تاریخ، سازنده‌ترین علم برای انسان
- همنشینی با خوبان، سازنده و همنشینی با بدان، ویران‌کننده است

جلسه چهارم

تأثیر علاقه‌ها بر آگاهی‌ها

- علاقه‌های بد، آگاهی‌های بد را جذب می‌کنند
- گاهی علاقه‌های بد، تعیین‌کننده آگاهی‌ها هستند
- قلب و علاقه سالم، آگاهی نادرست را پس می‌زند
- علم باید گرایش‌های نهان دل را بیدار کند
- گرایش‌های بد، جلوی آگاهی‌های درست را می‌گیرند
- آگاهی باید آزادانه به دل راه یابد تا توان تغییر داشته باشد.
- شکر و قدردانی آگاهی‌های موجود، زمینه‌ساز افزایش آگاهی
- ماجرای مصحف امیرالمؤمنین
- - زمینه‌سازی برای باز شدن درهای دل به آگاهی‌های نو
- گناه، مانع فهم

جلسه پنجم

میزان کسب آگاهی

- کمترین آگاهی، بیشترین تحول
- هماهنگ شدن علاقه‌ها براساس علم
- خطر علاقه‌مند شدن پیش از کسب آگاهی نسب به چیزی
- عدم انحراف دل درست و سالم حتی با دادن آگاهی غلط
- کسب علم از راه حقیقت عبودیت

جلسه ششم

کسب ظرفیت برای آگاهی‌های درست

- مستی عرفا از غرق شدن در آگاهی و حقایق عالم است، نه غفلت از آگاهی‌ها
- شعر مذموم و حکمت آمیز
- کسب ظرفیت برای دریافت آگاهی‌های درست
- تولید آگاهی‌های درست در کارخانه حکمت
- دل بیمار، علم را به جهل تبدیل می‌کند
- لعن کسانی که حرف حق را تحریف می‌کنند در قرآن
- بازخوانی چند روایت ساختگی برای پوشاندن چهره حقایق تاریخ اسلام

جلسه هفتم (تاسوعا)

بصیرت نتیجه آگاهی

- بصیرت، نتیجه برخورد درست با آگاهی‌ها
- دل باید تسلیم آگاهی درست باشد
- علم، زندگی بخش دل پاک و گمراه کننده دل ناپاک
- دل ناپاک برای فرار از پذیرش آگاهی درست، دنبال بهانه می‌گردد
- مهم‌ترین نشانه آخرالزمان
 - - غربال مؤمنین
- غیرت، روی دیگر سکه بصیرت
- توصیه امیر مؤمنان به جوانان درباره چگونگی دریافت آگاهی درست

جلسه هشتم (عاشورا)

راه برون رفت از فتنه‌ها

- اهمیت عاقبت به خیری
- کوفه، مقر سران سپاه اسلام بود...
- تاریخ می گوید
- باید از ضربه انقلابیان سابقه‌دار ترسید!
- راه پیشگیری و برون رفت از فتنه
- تکیه بر آگاهی‌های کلیدی
- عصمت اکتسابی، ممکن است
- خدا به برخی بندگانش، برای پرهیز از اشتباه کمک می کند
- مال حرام، مانع دریافت حرف حق و اثرگذاری علم

مشکلات دین داری

(دانشگاه امام صادق (ع) - محرم ۸۸ - ۱۱ جلسه)

معرفی بحث

دین برای نجات بشریت از گمراهی‌ها آمده است، اما همین دین می‌تواند منشأ اختلاف باشد؛ دین توازن سابق جامعه را به هم می‌زند. مشکلات دین از نگاه قرآن چیست؟

معمولاً مشکلات زندگی دینی به احترام دین بیان نمی‌شود، و این خود زمینه بروز مشکلات و آسیب‌های دیگری خواهد شد.

به منظور جلوگیری از عافیت‌طلبی متدینان و سوءاستفاده دشمنان و نفس اماره، لازم است که درباره مشکلات دین داری بحث کنیم.

کارکردهای آسیب‌شناسی دین داری چیست؟ چرا دین در عرصه فرد و اجتماع به مشکل برخورد می‌کند؟ نتایج جدی گرفتن حضور دین در جامعه چیست؟ بدی‌های شخصی و خرابی‌های پنهان در دل فرد و اجتماع چه آثاری در جامعه خواهد داشت؟

یکی دیگر از مشکلات جامعه دینی، اتهام به ولی جامعه است.

فهرست

جلسه ۱

مشکلات دین از نگاه قرآن

- دین می تواند منشأ اختلاف باشد
- دین توازن سابق جامعه را به هم می زند
- حضور پیامبر، دعواهای خاصی را بدنبال دارد
- حضور نفاق، ریا و عجب در کنار حضور دین
- مشکلات دین داری در فرد و جامعه
- امت واحده، بدون حضور انبیا ارزشی ندارد
- ارزش های بدوی اهمیتی ندارد
- ضرورت تحلیل های واقع بینانه از جامعه دینی

جلسه ۲

ضرورت‌های آسیب شناسی (آفت شناسی) زندگی دینی

- مشکلات زندگی دینی، به احترام دین بیان نمی‌شود
- کاربرد شناخت مشکلات دین‌داری
- درک روش قرآن در تحصیل مسائل؛ علامت رشد بشر
- ضرورت‌های بحث از مشکلات دین‌داری
 - عافیت‌طلبی متدینین
 - سوء استفاده دشمنان
 - نفس‌آماره
 - دین‌ساختگی در ایام راحتی دین‌داری ساخته می‌شود
- نگرانی از عدم عاقبت به خیری

جلسه ۳

کارکردهای آسیب شناسی دین داری

- ۱- برانگیختن اندیشه
- ۲- برانگیختن احساس
- ۳- آموزش
- ۴- تعیین اولویت‌ها (تنظیم زاویه دید)
- ۵- معرفی شدن بی دینی به عنوان تنبلی و بی شخصیتی
- بحث از تمام حقایق دین، مستلزم بیان سختی‌های دین است
- فلسفه بیان سختی‌های دین داری
- مشکلات فردی در مواجهه با دین
- بلندنظری دین و توقع بسیار بالا از انسان

جلسه ۴

چرا دین در عرصه فرد و اجتماع به مشکل برخورد می‌کند؟

- نتایج جدی گرفتن حضور دین در جامعه
- ناسازگاری دین با زندگی‌های متعارف دنیای ما
- توقع‌های حداقلی از انسان، دین را با مشکل مواجه می‌کند
- مشکلات عادی دنیا، ما را در مقابل دین متوقف می‌کند
- حداقل انتظار خدا از انسان
- انتظار بسیار بالای دین برای تیزهوشی و عقل
- ابهام در درک دین و بالا رفتن بهانه‌گیری‌ها
- اسلام، دین اشاره
- مشکلات تطبیق مفاهیم دینی با مصادیق
- تیزهوشی بالای مورد نیاز در مقام درک دین و در مقام عمل به دین

جلسه ۵

حرف‌های مگو؛ یکی از مشکلات دین

- ریشه فتنه‌ها علیه دین چه بوده است؟
- رابطه لقمه حرام و فتنه علیه دین
- شرایط امروزی در بیان حرف‌های پنهان اهل بیت
- دین نشانه می‌دهد، نشان نمی‌دهد
- دشواری و اهمیت مصداق‌یابی در حرف‌های مگوی دین

جلسه ۶

آثار اجتماعی بدی‌های شخصی

- آثار و نتایج خرابی‌های پنهان در دل در فرد و اجتماع
- راه تعادل یافتن جامعه با قدرت گرفتن بدها
- آثار و روش‌های ایجاد رشد در جامعه دینی
- اهمیت رشد دائمی در مسیر جامعه دینی
- تحلیل واقع بینانه از وضعیت رشد جامعه داشته باشیم

جلسه ۷

مشکلات دین‌داری در عرصه فردی و اجتماعی

- خدا وضع باثبات به ظاهر خوب را به هم می‌زند
- صبر بسیار بالا در رسیدن به جامعه‌ای با رشد مستمر و پایدار
- درس‌های صبوری برای حق‌پرستان از نگاه قرآن
- بی‌صبری، آفت حق‌طلبی
- کم‌صبری، یأس می‌آورد
- سلب آرامش روحی در دین
- نگرانی از عدم عاقبت به خیری
- خوف از مقام ربوبی
- انس انسان به وضع موجود و برهم خوردن این وضعیت توسط دین
- دین را شل و رقیق تصور نکنیم

جلسه ۸

چگونه رابطه دین و جامعه انسانی را تحلیل کنیم؟

- نگاه کلان و از بالا به دین داشته باشیم (عدم درگیر شدن در جزئیات)
- بهره‌گیری از تاریخ برای به دست آوردن قواعد جامعه انسانی
- توجه به طبیعی بودن مشکلات جامعه
- معنویت‌های دروغین، مشکل‌گریز هستند
- اهمیت فرهنگی نگاه از بالا داشتن
- ابعاد و نتایج نگاه از بالا داشتن
- تفاوت نگاه دین به ظلم و نگاه مظلوم به ظلم
- چگونگی مقابله حضرت علی (ع) با ظلم و مشکلات حاصله

جلسه ۹

ابهام در دین و تفاوت نگاه دین به ظلم با نگاه مردم به ظلم

- توجه عمیق به دیدگاه‌های قاطعانه امام در مورد ظلم
- امام، نظام سرمایه‌داری را یک جریان ظالمانه می‌داند
- ساختارهای مخفی و ظالمانه غرب در بهره‌کشی از دیگران
- ضرورت دشمن‌شناسی عمیق برای جامعه دینی
- افزایش ابهام در دین با گذشت زمان
- فواید وجود ابهام در دین و رابطه آن با ایجاد نفاق
- شاخص‌های کلان برای شناخت نفاق

جلسه ۱۰

نفاق؛ مشکلی مهم در جامعه دینی

- تفاوت جامعه دینی و جامعه غیر دینی در حل مشکلات
- بررسی شکل گیری نفاق در جوامع و شیوه برخورد با این مشکل
- دین به نیت اعتبار بیشتری می دهد تا به ظاهر عمل
- ضابطه مند کردن ظاهر عمل در جامعه غیر دینی
- تقسیمات و انواع نفاق
- چگونه از نفاق دوری کنیم؟
- دوگانگی مومنین در برخورد با منافقین

جلسه ۱۱

از دیگر مشکلات جامعه دینی اتهام به ولی جامعه

- فواید شناخت مشکلات برای جامعه در حال رشد
- سیر تاریخی اتهام به اولیا
- چرا ولی جامعه دینی بیشتر از دیگران مورد اتهام است؟
- تهدید ثبات اجتماعی با شبهه افکنی و اتهام به ولی جامعه
- ضرورت بصیرت جامعه در حوادث قبل از ظهور
- دین و ایجاد حب و بغض در جامعه

لحظه تغییر انسان

(هیئت نور - محرم ۸۸ - ۱۰ جلسه)

معرفی بحث

بسیاری از توصیه‌های اخلاقی و تصمیم‌هایی که آدم‌ها دارند برای اصلاح خودشان، برای این است که می‌خواهند خودشان را تغییر دهند و تکان پیدا بکنند. اما واقع مطلب این است که معمولاً آدم‌ها زیاد تغییر نمی‌کنند. معمولاً آدم‌ها همان جوری که هستند، می‌مانند. تغییر انسان‌ها کار دشواری است...

* یک سؤال جدی معمولاً پیش می‌آید که: من که این همه تلاش می‌کنم یا دوست دارم یا تصمیم می‌گیرم، یا تجربه می‌کنم، چرا آخرش من همان جور هستم؟ چرا آخرش زیاد انگار تغییر نمی‌کنم؟

تغییر کار آسانی نیست، خیلی کم در زندگی انسان‌ها رخ می‌دهد. معمولاً آدم‌ها در یک وضعیت باثباتی باقی می‌مانند. تغییرها اندک و نامحسوس است و انسان‌ها به سختی تغییر می‌کنند. وقتی تغییر انسان خیلی کم اتفاق می‌افتد، یک چیزی برای آدم مسأله می‌شود که من چه کنم که تغییر کنم؟ چه کنم متحول بشوم؟ رشد بکنم؟

عوامل تأثیرگذار بر شکل‌گیری شاکله انسان کدامند؟ آیا دین برنامه‌ای برای تغییر انسان دارد؟ نقاط تغییر انسان کدامند؟

باید مهارت‌های معنویمان را تقویت کنیم برای درک لحظه تغییر. مهارت‌های معنوی تعارض امیال را به نفع انسان رقم می‌زند. گرایش‌ها و تمایلات چه

نقشی در تغییر انسان دارند؟ و در آخر نقش ترکیب شدن گرایش‌ها در تغییر
انسان چیست؟

فهرست

جلسه ۱

دشواری‌های تغییر انسان

- تغییر انسان، پدیده‌ای بسیار نادر
- شناخت لحظه‌های ناب تغییر انسان
- بسیاری از خوبی‌ها باعث تغییر انسان نمی‌شوند
- وضعیت باثبات انسان‌ها
- دشواری تغییر انسان از دیدگاه قرآن

جلسه ۲

شناخت «نگاه از بالا» برای به دست آوردن لحظه تغییر

- تأثیر «نگاه از بالا» در شناختن دقیق تر نقشه راه
- تأثیر «نگاه از بالا» در تحلیل حوادث مختلف
- سه جنبه مختلف در عدم تغییر انسان
- تغییر منفی و شرایط ایجاد آن

جلسه ۳

بررسی انسان شناختی تغییر انسان

- تغییر یعنی تقوا
- از نظر قرآن، شاکله، وضعیتی باثبات است
- انگیزه‌ها و اراده‌ها ریشه در صفات دارند
- آگاهی، تفکر و تمایل، اسیر صفاتند
- انسان، دین را هم شبیه خودش می‌کند
- عوامل تأثیرگذاری بر شکل‌گیری شاکله انسان
- دین، برنامه‌ای برای تغییر انسان!

جلسه ۴

نقاط تغییر انسان کدامند؟

- معنای تغییر (خوب شدن بدها، بهتر شدن خوبها)
- نقاط تغییر آدم‌های معمولی ۱- تعارض ۲- تراحم ۳- توقف
- نقاط تغییر آدم‌های خوب ۱- تمایل ۲- تدوام ۳- تذکر
- ویژگی‌های دین اشاره، ابهام، پرده‌پوشی، هوشمندی، دین لحظه‌ها
- معنا و مصداق تعارض برای تغییر انسان
- معنا و مصداق توقف برای تغییر انسان

جلسه ۵

تقویت مهارت‌های معنوی برای درک لحظه تغییر

- مهارت‌های معنوی برای کار با روح
- نقش مهارت‌های معنوی برای به دست آوردن ریشه رفتارها
- افزایش قدرت آرایش علاقه‌های معارض برای درک لحظه تغییر
- مهارت‌های معنوی، تعارض امیال را به نفع انسان رقم می‌زند
- نقش مهارت‌های معنوی برای تقویت و گرایش‌های خوب

جلسه ۶

نقش مهم گرایش‌ها و تمایلات در تغییر انسان

- دشواری تغییر تمایلات انسان
- ناتوانی آگاهی در تغییر تمایل (تمایلات فرمانده هستند)
- عقل؛ میل به انتخاب برتر
- فرآیند شکل‌گیری و تعلق تمایلات
- علم، عمل و تذکر راه‌های تقویت تمایلات خوب
- بررسی تعارض تمایل‌ها با توجه به صحیفه سجادیه

جلسه ۷

نقش محوری گرایش‌ها در تغییر انسان

- اراده انسان؛ برآیند گرایش‌های برتر
- برای تغییر، باید روی گرایش‌ها تأثیر گذاشت
- تغییر گرایش با تقویت گرایش‌های دیگر
- مبارزه با نفس، صحنه تعارض گرایش‌ها
- تقویت چند گرایش خوب، دیگر گرایش‌های خوب را هم تقویت می‌کند
- تقویت بقیه گرایش‌های خوب با محبت امام حسین(ع)

جلسه ۸

معرفت نفس و تغییر انسان

- صف آرایی گرایش‌های انسان؛ جلوه‌هایی از معرفت نفس
- نقش معرفت نفس در شناخت فتنه‌های آخرالزمان
- نقش معرفت نفس در شناخت میل به دیگران
- تأثیر مخفی شدن گرایش‌های بد در بد شدن انسان
- شناخت گرایش‌های بد با تقویت معرفت نفس

جلسه ۹

نقش ترکیب شدن گرایش‌ها در تغییر انسان

- اهمیت روابط بین گرایش‌های خوب و گرایش‌های بد با یکدیگر
- صفات و گرایش‌های بد چگونه با هم ترکیب می‌شوند
- آثار ترکیب شدن محبت اهل بیت (ع) با دیگر گرایش‌های خوب
- نقش حب نفس در ترکیب با دیگر گرایش‌های بد و خراب شدن انسان
- تأثیر محبت اهل بیت (ع) در جلوگیری از ترکیب حب نفس با دیگر گرایش‌ها

جلسه ۱۰

نقش معرفت نفس در شناخت ضرورت اراده خدا برای تغییر انسان

- انسان در اختیار خویش نیست
- عدم تسلط انسان بر شرایط درونی خویش
- کسی که خدا را فراموش کند، نمی‌تواند خودش را تغییر دهد
- راهکار عملی برای قوی شدن گرایش‌های خوب
- نقش اراده الهی در تغییر انسان در مناجات شعبانیه

مکائد ابلیس

(قم - هیئت محبین اهل بیت (ع) - محرم ۸۸ - ۹ جلسه)

معرفی بحث

ما در هر حادثه تلخی که برای یک فرد یا یک جامعه به ویژه مؤمنین پیش می‌آید، در هر امتحانی اگر کسی شکست می‌خورد یا جامعه‌ای شکست می‌خورد در امتحانات الهی، همیشه باید دست شیطان را در کار ببینیم. اساساً حضور شیطان، حضور ابلیس و ایادی و فرزندان و سربازانش در زندگی انسان، یک حضور دائمی، پُررنگ و مؤثر است... * حضور ابلیس در زندگی ما جدی است. ما داریم با شیطان زندگی می‌کنیم. شیطان دارد با ما زندگی می‌کند. بعد از خداوند متعال که «أَقْرَبُ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ» است، نزدیک‌تر از رگ گردن است به ما، موجود دیگر غیرنازینی که به ما بسیار نزدیک است، شیطان است یکی از راه‌های توجه به عالم غیب و تقویت باور غیب و اینکه همه دنیا همین چیزی نیست که ما می‌بینیم، توجه به مسأله شیطان است... * ترفندهای شیطان را هر کی شناسد خیلی زمین می‌خورد... ما چقدر با شیطان دشمن هستیم. چقدر احساس عداوت می‌کنیم. ببینید!؛

کسانی که شکی از پروردگار عالم، از معارف حقه، از این مسیر ناب و نورانی امیرالمؤمنین علی (ع) در دلشان باشد شیطان بر روی آنها تأثیر می‌گذارد تا اینکه این تأثیر درجه اش بالا می‌رود و به تبعیت از او می‌انجامد آنجاست که شیطان بر او تسلط پیدا خواهد کرد... * دوستان اهل بیت مقصود اصلی

دام‌های شیطان هستند و بیشترین زحمت شیطان مال بچه شیعه‌هاست... *
بیشترین تلاش شیطان در دو جاست: به هنگام مرگ و در آخر الزمان . نقش
شیطان در هنگام ظهور چیست؟ . * تا کتیک‌های برخورد با حزب شیطان
چیست؟ شیطان از هر کسی متناسب با اندازه اش استفاده می‌کند ... شما
دست شیطان را در سازماندهی‌های عظیم می‌توانید ببینید... * چگونه
فریب‌های شیطان را بشناسیم و عکس‌العمل‌هایش را تشخیص بدهیم؟ تصور
اینکه یک شیطانی در درونمان هست انسان را متحول می‌کند، شناخت انواع
عملکردها و ترفندهای شیطان... * برای از بین بردن طرح‌های دراز مدت
ابلیس چه کاری بایستی انجام بدهیم؟ . . * زیاد رفتن در خانه اهل بیت(ع)
مطمئن‌ترین راه برای نابودی ابلیس و نقش برآب کردن نقشه‌های شیطان
است.

فهرست

جلسه ۱

لزوم توجه به نقش شیطان

- توجه به نقش شیطان، نتیجه تعالیم قرآن و اهل بیت (ع)
 - زندگی شیطان با ما
- آگاهی شیطان از سنت‌های خدا
- شیطان و درخواست امکانات
- درخواست‌های شیطان
 - ۱. فرزند به تعداد انسان‌ها
 - ۲. نفوذ در روح انسان‌ها
- توجه به نقش شیطان در زندگی و جزئیات رفتارها
- تقویت غیب‌باوری در سایه توجه به مسأله شیطان
- نقش شیطان در کربلا
- لزوم شناخت ترفندهای شیطان
- به دل داشتن کینه شیطان
- نقش شیطان در ظهور
- روضه حضرت مسلم (ع)

جلسه ۲

حضور شیطان در زندگی انسان

• حضور مداوم شیطان در زندگی انسان

○ رونق گرفتن توجه به شیطان در محرم و عاشورا

• شیوه عملکرد ابلیس

○ تحریک ساده و جزئی

○ داستان جاسوس لهستانی

• شیوه اثرگذاری شیطان

○ ذره ذره اثر می گذارد

○ باطل را مثل حق جلوه می دهد

○ دنیا شرایط فریب دادن انسان را دارد

• دوستان اهل بیت مقصود اصلی دامهای شیطان

• چرا شیطان با شیعیان کار دارد؟

○ شیطان به پیروانش خشوع در عبادت می دهد

• عملکرد پیچیده شیطان

• بیشترین تلاش شیطان

○ ۱. هنگام مرگ

▪ برائت شیطان از پیروانش

▪ چرا شیطان در آخرین لحظه ایمان آدم را می گیرد؟

○ ۲. در آخرالزمان

▪ بیشترین ریزش شیعیان در آخرالزمان است

● لزوم معرفت پیدا کردن نسبت به شیطان

○ ۱. در خطبه غدیر پیامبر اکرم (ص)

▪ ابلیس با یک گناه ساقط شد

○ ۲. در خطبه قاصعه امیرالمؤمنین (ع)

▪ این گونه دعا کنیم

▪ معنای عبرت

● امکانات خواستن شیطان

○ ۱. تسلط بر فرزندان آدم

○ ۲. نیرو به تعداد انسانها

○ ۳. استقرار در سینه مؤمنین

● قسم ابلیس

● اشک بر ابا عبدالله (ع) آفت زده نمی شود

● روضه ورودیه

جلسه ۳

شک سر آغاز نفوذ شیطان

● شیطان روی چه کسانی اثر می‌گذارد؟

- الف. کسانی که در دلشان شک است
- شک جای رخنه شیطان است
- ب. کسانی که در دلشان مرض هست
- ج. کسانی که قساوت قلب دارند

● حاضر به شک‌ها ضعیف‌الایمان هستند

● ضعیف‌الایمان‌ها همه سربازان جبهه کفر هستند

● غربال دو بار بناست محکم تکان بخورد

- ۱. زمان اباعبدالله الحسین (ع)
- ۲. زمان امام مهدی (عج)

● چه کنیم شک در وجودمان باقی نماند؟

- ۱. استغفار و ترک بدی‌ها
 - استغفار تواضع در برابر خداست
- ۲. کارهای خوب زیاد انجام بدهیم
 - فرهنگ کار خوب کردن فراموش کردن آن است
 - انجام کارهای خوب سنگین
- ۳. دوست داشتن خوب‌ها
 - در دلت نسبت به کسی تکبر نداشته باش

▪ محبت خوبان

▪ علاقه به علی ابن ابی طالب (ع) ملاک شناخت مؤمن از منافق

○ ۴. مهر بدها در دلت نباشد

● چهار عمل اصلی برای دفع شک در دل

○ الف. عذرخواهی از تمام بدی‌ها

○ ب. افزایش خود کم‌بینی در محضر حضرت حق

○ ج. دوست نداشتن بدها

○ د. دوست داشتن خوب‌ها

● شرط تأثیرگذاری چهار عمل اصلی

○ هوا خوب باشد (دل سخت نباشید)

○ دل رحمی

● شاخص‌های دل رحمی چیست؟

○ شرکت در جلسه روضه اهل بیت (ع)

● روضه حضرت رقیه (س)

جلسه ۴

نقش‌های شیطان

• جدی گرفتن شیطان

- باید با روش‌هایش آشنا شویم
- عداوتش را در دل پروورانیم

• نقش‌های شیطان

- نقش هماهنگ‌کننده شیطان
 - شیطان، هماهنگ‌کننده باطنی
 - نهی امام صادق (ع) از حضور در جمع مخالفان ولایت
 - شیطان هنگام هر کار خوبی به سراغمان می‌آید
 - عداوت یکی از کارکردهای مهم شیطان
- دشمنی بدون دلیل
 - مردم کوفه یک حرف منطقی نداشتند
 - شیطان دلیل منطقی برای انحراف انسان در هیچ مرحله‌ای ندارد
 - هماهنگی جهان استکبار علیه ایران با شیطان است
- نتیجه‌گیری
 - ۱. شیطان دشمنان حق را هماهنگ می‌کند
 - ۲. این‌ها هیچ دلیل منطقی‌ای ندارند
- تبری شیطان از پیروانش

● تاکتیک برخورد با حزب شیطان

○ صبر

- خستگی، دلیل تحمیل صلح بر امیرالمؤمنین (ع)
- اتحاد دشمنان جدی نیست
- بی‌منطقی در فتنه‌های اخیر
- نمونه‌هایی از دشمنی بی‌دلیل
- ماجرای جنگ جمل و طلحه و زبیر
- بهانه‌های عمر سعد در برابر امام حسین (ع)

● شیطان از هر کسی متناسب با اندازه‌اش استفاده می‌کند

- دست شیطان در سازماندهی‌های عظیم
- استفاده شیطان از هر چیزی

● پناه بردن به خدا از شیطان

- کسی که مغرور شود، خدا رهایش می‌کند
- نتیجه بی‌مهری به فاطمه زهرا (س)

● احترام به حضرت زهرا (س) ملاک عاقبت به خیری

- احترام حرّ به حضرت زهرا (س)

● روزه حرّ (ع)

جلسه ۵

راه‌های فریب شیطان

• مروری بر بحث‌های گذشته

○ عملکرد شیطان در کلام پیامبر اکرم (ص)

▪ هماهنگ کننده

▪ کید شیطان ضعیف است

▪ انتقاد به سریال «اغما»

○ غفلت ما خطر شیطان را بزرگ می‌کند

• فریب‌های شیطان

○ ۱. تأخیر در کار خیر و تعجیب در کار شرّ

○ ۲. در انسان عجله و شتاب ایجاد می‌کند

▪ پیامد عجله کردن

▪ تعجیل در خوبی‌ها و تأخیر در بدی‌ها در برابر شیطان

• تشخیص عکس‌العمل شیطان

○ لزوم استفاده از تفکر و حدس در شناخت هیله شیطان

○ نکته‌ای از خاطرات مستر همفر

▪ بدل‌سازی برای شخصیت‌ها و حدس زدن عکس‌العمل آن‌ها

○ بین شیطان در چنین موقعیت‌هایی چه می‌کند

• نمونه‌هایی از تلاش‌ها برای نابودی انقلاب

- اشاره به روایت تکان‌دهنده امام رضا(ع)
- خاطره گریه برای امام حسین و گرفتن خبر از **BBC**
- پخش روضه از تلویزیون آمریکا
- غرور و تمسخر ممنوع
- تدبیر امام حسین(ع)
- روضه عبدالله بن حسن(ع)

جلسه ۶

شیوه‌های عملکرد شیطان در کلام رسول گرامی اسلام و آیات قرآن

• شیطان، مسأله اصلی در حیات بشر

- دستور خدا با او دشمنی کنید
- حس مبارزه با شیطان
- تصور اینکه همیشه یک شیطانی در درونمان هست، انسان را متحول می‌کند
- مواظبت از شیطان، یک مواظبت درونی و دائمی

• عملکرد شیطان در کلام پیامبر اکرم (ص)

- از ما غفلت نمی‌کند
- غفلت از شیطان، یک امر رایج
- راه فرار از غفلت فاصله گرفتن از تنبلی روحی
- تمرین برای فرار از خستگی
- غفران و بخشش خدا، کمک ما در مقابله با شیطان
- احساس امنیت از عذاب الهی
- احساس ترس از غیر خدا
- ترس از فقر
- نگرانی نسبت به آینده

- نگرانی نسبت به آینده، علت انحراف حضرت آدم(ع)
- **شیطان برای کسی که غفلت دارد، موجود خطرناکی است**
 - خدا و ائمه هدی خیلی به ما علاقه دارند
 - علاقه ستون حنانه به پیامبر(ص)
 - توجه به نعمت‌هایی که خدا در بهشت به مؤمنین می‌دهد
- **توجه به عملکردهای شیطان**
 - ۱. نگرانی از آینده
 - ۲. تشجیع به کار بد
 - نحوه تشجیع شیطان به کار بد
 - الف. به رخ کشیدن باقی گناه کاران
 - ب. بعداً توبه می‌کنی (تسویف)
 - ج. کوچک نشان دادن گناه
 - د. نگرانی از آینده
 - هـ. حق دادن به انسان در انجام دادن کار بد
 - ۳. القای تنبلی به وقت همت برای کارهای خوب
 - ۴. فکر و ذهن ما را مشغول شهوات می‌کند
 - شهوات یعنی شیرینی‌های دنیا
 - نگاه نکردن به شیرینی دنیا برای بیشتر لذت بردن از دنیا
- **وعدۀ دروغ به انسان می‌دهد**
- **القای آرزو و ناامیدی می‌کند**

• انواع مکائد شیطان در آیات قرآن

- ۱. حسرت نسبت به گذشته
- ۲. حرص نسبت به الآن
 - الف. حرص در وضعیت مثبت
 - ب. حرص در وضعیت منفی
- ۳. نگرانی نسبت به آینده
- ۴. حسادت نسبت به دیگران

• عملکرد شیطان

- عملکرد شیطان در ارتباط با دیگران
 - ۱. فکر در مورد دیگران
 - ۲. مقایسه
 - ۳. حسادت
 - ۴. عداوت
- ترفندهای شیطان را با نوشتن فیلم نامه، برای خود حدس بزنید
- خاطره از مقام معظم رهبری
- با ابلیس به زندگی خودمان نگاه کنیم
- لجاج بازی با ابلیس

• ترفندهای شیطان

- ۱. از راه غرور وارد می شود
- ۲. از راه دوستی وارد می شود

- شیطان آن قدر دوستی می کند تا دیگر حسش نکنی
- برنامه درازمدت شیطان برای ما

● استغفار

- ویژگی استغفار جامع، جدی، عمیق
- دشمن گرفتن شیطان یعنی چه؟
- عمل بر خلاف رأی او و شکستن خود

● شیطان کارش دشمنی انداختن است

- از بین بردن زمینه عداوت با توجه و تمسک به اهل بیت (ع)
- چگونه محبت به اهل بیت، محبت ما را نسبت به دوستانمان افزایش می دهد؟

- ابلیس از تفرقه خوشحال می شود

● لزوم زیاد رفتن در خانه اهل بیت (ع)

- روضه اباعبدالله الحسین (ع) مطمئن ترین راه برای نابودی ابلیس است
- مأموریت امام حسین (ع) برای دستگیری ما

● روضه قاسم بن الحسن (ع)

جلسه ۷

مبارزه با شیطان؛ امکانات شیطان و امکانات خدا

- لزوم آمادگی و توجه همیشگی به شیطان
- کینه و لعن شیطان لازمه زندگی سعادت‌مندان
 - شیطان بعضی‌ها را هر لحظه به کار نمی‌گیرد
 - آدم‌های خوب در لحظات حساس برده شیطان خواهند شد
 - آدم‌های بد همیشه عمله شیطان هستند
 - آسوده کردن خیال از عداوت شیطان، کار خود ابلیس است
- توصیه‌های امام کاظم(ع) برای پیروز شدن بر شیطان
 - پیشنهاد ساختن کارتونی از شیطنت‌های شیطان
 - تحلیلی بر کارتون تام و جری
- فهرستی از امکانات شیطان در مقابل ما
 - دعا‌های شیطان
 - ثواب عبادت‌هایش را خواست
 - ۱. اعتبار اجتماعی
 - ۲. سلطه پیدا کردن بر انسان
 - ۳. مثل خون در رگ‌ها در روح مردم
 - ۴. جایگاه و پایگاهی در سینه انسان‌ها
- امکانات خدا در مقابله با شیطان
 - ۱. نیت گناه را نمی‌نویسم

- ۲. نیت کار خوب را ثواب می نویسم
- ۳. گناه را یکی می نویسم
- ۴. اگر به آن نیت خوب عمل کند، ده برابر پاداش می نویسم
- ۵. اگر کسی گناه کرد سپس توبه کرد، او را می بخشم
- ۶. در توبه را به رویش باز نگه می دارم تا دم مرگ
- در لحظه مرگ شیطان بیشترین زورش را می زند
 - به هنگام جان دادن از شیطان مراقبت بکنید
- بیشترین ریزش‌ها در طول تاریخ شیعه در زمان ما (آخرالزمان) است
 - لحظه‌های مهم برای شیطان
 - آخرالزمان
 - لحظه مرگ
- امکانات حسین (ع)
- روضه علی اکبر (ع)

جلسه ۸

زینت دادن، یکی از روش‌های ابلیس

- بیان خلاصه‌ای از آنچه تاکنون گفته شد
- یکی از روش‌های ابلیس زینت دادن کارها
 - همایش ابلیس پس از نزول آیه‌ای از قرآن
 - مؤمنین از کارهای خوبشان هم توبه می‌کنند
 - یک مصداق از تزئین شیطان
 - تفسیر اشتباه بعضی‌ها از آیه قرآن
 - دقت در هم‌نشینی با افراد
 - نحوه تزئین شیطان در کربلا
- دعا و التماس از خدا برای دفع فتنه‌های آخرالزمان
 - زیاد استغفار کنید تا بصیرتان زیاد شود
 - مهم‌ترین مکر شیطان
 - شیطان می‌خواهد بدبختی‌اش را به ما بدهد
- تشبیه ولایت، به پلیس راهنمایی
 - معنا کردن ولایت
 - تطبیق با دستورات الهی در زندگی
 - یک توصیه مهم
- روضه حضرت ابوالفضل (ع)

جلسه ۹

عصر عاشورا پس از حرمت شکنی فتنه گران

- توجه: بحث این جلسه مناسب با فضای فتنه عاشورای ۸۸ طرح شده است، لذا موضوع بحث متفاوت است.
- فرق جلسات قبل و بعد از دفاع مقدس
- در زمان جبهه فضا جدی بود
 - اما الان ما جدی نیستیم
 - کم کم جلسات دارد جدی می شود
 - عمر سعدها دارند سکوت می کنند
- غربال آخرالزمان شروع شده است
- ما و فتنه گران
 - فتنه نیاز به بصیرت دارد
 - سران فتنه عروسک های صهیونیسم هستند

امتحانات الهی

(مهدیه تهران - محرم ۸۸ - ۱۰ جلسه)

معرفی بحث

واقعیت این است که ما داریم امتحان می‌شویم و دنیا دارِ امتحان است، آن وقت نه مفهوم امتحان را می‌شناسیم، نه از نحوه امتحان‌های الهی خبر داریم، نه راه موفقیت و پیروزی در این امتحان‌ها را بلد هستیم؛ طبیعتاً حس حضور در صحنه امتحان را هم نداریم.

امتحان چقدر فضای زندگی ما را پُر کرده؟ و ما چقدر بی‌حس نسبت به امتحان داریم زندگی می‌کنیم؟ دانستن اینکه خدا بالاخره انسان را امتحان می‌کند، کفایت نمی‌کند و دردی را هم دوا نخواهد کرد.

شما آیا از خدای خودتان پرسیده‌اید که: خدایا! آخر فصل چگونه از ما امتحان می‌گیری؟ به چه شیوه‌ای ما را مورد امتحان قرار می‌دهی؟ این سؤال خیلی مهمی است.

می‌خواهیم آشنا بشویم که بینیم خدا چگونه امتحان می‌گیرد. آثار نگاه کردن به امتحان چیست؟ ... شیوه‌های برخورد با هر کدام از امتحان‌های الهی چگونه است؟ ... فرق امتحانات الهی با امتحانات دنیایی چیست؟

زندگی کردن با خدا یعنی زبان امتحان خدا را درک کنی... * خدا چگونه از انسان امتحان می‌گیرد؟ پایه‌های اصلی امتحانات خدا چیست؟ ویژگی‌های امتحانات الهی چه جوری است؟ فلسفه امتحانات الهی چیست؟ علت پیچیدگی

برخی از امتحان‌های الهی چیست؟ و پاسخ سؤالاتی که در این زمینه در ذهن شما هست. و بالاخره امتحانات آخرالزمان و معیار شناخت مومن و منافق در آن زمان.

فهرست

جلسه ۱

حس کردن امتحانات الهی

- چگونگی امتحان، سؤال متداول و همیشگی دانشجویان و دانش آموزان
 - امتحان به زندگی تحصیلی جهت می دهد
- دنیا دار امتحان است
 - امتحان چقدر فضای زندگی ما را پر کرده است؟
 - ما برای امتحان آفریده شده ایم
- حس امتحان یک احساس فراموش شده است
 - دین داری تفریحی نیست
 - طراحی حوادث در کنار شخصیت ها از زاویه امتحان
 - حس امتحان در بازی های رایانه ای
- هیچ چیز نمی تواند جلوی امتحان های خدا را بگیرد
- هدف از آفرینش انسان
 - به خاطر اینکه ظرفیت پیدا کند خدا را ملاقات کند و از او لذت ببرد
- فلسفه دنیا امتحان پس دادن است
 - زندگی یعنی امتحان
 - به مشکلات و گرفتاری های زندگی به نگاه ابتلا نگاه کنیم
 - ما نمی توانیم از قید امتحان فرار کنیم
- فواید امتحانات در زندگی
 - ۱. وسعت روح پیدا کنیم

- ۲. ظرفیت پیدا کنیم
- ۳. صبر در بلا پیدا کنیم
- مثالی برای تبیین حس امتحان
- اگر امتحان نباشد، زندگی تاریک می شود
- مثال فرضی برای حس امتحان
- امتحان‌های پنهان خدا
- ربط امتحان با محرّم
- کربلا امتحان در امتحان بود
- اباعبدالله(ع) آمده برای امتحان
- روزه حضرت مسلم(ع)

جلسه ۲

تفاوت امتحان‌های الهی با امتحان‌های دنیا

• آفرینش زندگی دنیا برای امتحان

- ابلیس در گوش ما زمزمه می‌کند اینجا هیچ خبری نیست
- ما آمده‌ایم برای امتحان

• لزوم ترسیم امتحانات الهی در فیلم نامه‌ها

• تمام فضای اطراف ما فضای امتحان است

- مرگ و زندگی برای امتحان

• آثار نگاه کردن به امتحان

- راحت برخورد کردن با دنیا
- تحمل سختی‌ها و بلاهای دنیا
- دوری از افسردگی
- ایجاد زمینه برای صحبت کردن از دین

• هرچه را که خدا به تو نداده، امتحان است

• واقعیت زندگی چیزی غیر از امتحان نیست

• استرس امتحان

• تفاوت امتحان‌های این دنیا با امتحان‌های الهی

- الف. امتحان‌های دنیا برای نظم دادن به رقابت‌ها
 - رقابت‌های دنیایی نتیجه محدودیت‌هاست
- ب. امتحان‌های دنیا استرس‌زاست

▪ امتحان‌های الهی برای تقویت و ارتقای رتبه است

▪ خدا هر لحظه امتحان می‌گیرد

● شیوه برخورد با شکست در امتحانات الهی

○ اعتراف به شکست

○ درخواست کمک

○ تواضع

● خدا به هر کس علاقه پیدا کند، در امتحانات کمکش می‌کند

● امتحان‌های الهی یعنی خدا ما را آدم حساب کرده است

● چه کنیم خدا را دوست داشته باشیم؟

○ به خدای ندیده هیچ کس نگفته ایمان بیاور

○ خدا را به عنوان امتحان‌گیرنده خودت نگاه کن

● خدا با زبان امتحان با ما حرف می‌زند

○ - حوادثی که در اطراف ما رخ می‌دهد، همه‌اش امتحان است

● چرا خدا از ما امتحان می‌گیرد؟

● خدا در امتحان‌ها می‌خواهد چه چیزی را نشان بدهد؟

○ ۱. خودت را به تو نشان بدهد

○ ۲. می‌خواهد خودش را نشانت بدهد

● زندگی کردن با خدا

○ با خدا زندگی کردن، یعنی درک زبان امتحان خدا

● روضه حضرت حر(ع)

جلسه ۳

ابهام‌انگیز بودن امتحانات الهی (امتحان در ابهام)

- فرهنگ‌سازی برای توجه به مفهوم امتحان
- فواید فرهنگ‌سازی برای توجه به امتحان

- الف. در خانواده‌ها هیچ وقت دعوایی رخ نمی‌دهد
- ب. هیچ وقت افسرده نمی‌شوند
- ج. عصبی نمی‌شوند
- د. حسادت نمی‌کنند
- ه. تمام ناآرامی‌ها و ناراحتی‌ها از بین می‌رود
- و. تقاضا برای احیای گفتمان امتحان در خانواده‌ها

• ویژگی‌های امتحانات الهی

- ۱. استفاده از جهالت و بی‌خبری ما
- ۲. پر است از ابهام و سؤال
- ابهام‌انگیز بودن امتحانات الهی در بیان امیر مؤمنان علی (ع)
- ماجرای مجروح شدن پیامبر در جنگ احد

• امتحانات الهی را چگونه می‌خواهید ببینید؟

- اشکال به فیلم ولایت عشق
- در امتحان‌های الهی محکم بگو نمی‌دانستم
- سخت‌ترین امتحان‌ها در آخرالزمان گرفته می‌شود
- اهل بیت ما را از امتحانات آخرالزمان ترسانده‌اند

- خبر امیرالمؤمنین علی (ع) از امتحانات آخرالزمان
- یکی از ویژگی‌های امتحان‌های آخرالزمان
 - حسن استفاده از جهل انسان‌ها
 - امتحان‌های اجتماعی از همه گرفته می‌شود
 - امام حسین (ع) ما را بیمه می‌کند
- خدا با امتحانات سختش ما را به اشتباه می‌اندازد
 - داستان طرمّاح
- در امتحانات همه چیز را روشن نمی‌کنند
- روضه حضرت رقیه (س)

جلسه ۴

فلسفه امتحانات الهی

- خودشناسی یکی از فلسفه‌های مهم امتحانات الهی
 - به همه صحنه‌ها به چشم امتحان نگاه کنیم
- پاسخ به چند سؤال
 - الف - سؤال اول و جواب
 - در بهشت دیگر امتحان نیست
 - ذهنیت مثبت داشتن جلوی امتحان را نمی‌گیرد
 - خداوند با هر امتحان ما را تقویت می‌کند
 - ب - شبهه دوم و جواب
 - ج - شبهه سوم و جواب
- استغفار جهت کم شدن بلاها و گرفتاری‌ها
- دوری از تکبر؛ فلسفه دوم امتحانات الهی
 - تواضع در برابر دوستان خدا برای سهل شدن امتحانات
- چگونه دوستان و اولیای خدا را بشناسیم؟
- علت پیچیدگی امتحانات الهی
- روضه حرّ

جلسه ۵

تفاوت امتحان‌های سخت با امتحان‌های آسان

- سؤال مقدمه معرفت و فهمیدن
- سؤال اول هر کسی که امتحان‌های سخت از او گرفته شود آدم بدی است؟
 - ما همیشه در امتحانات زندگی می‌کنیم
 - توصیف زندگی حقیقی در بهشت
- فرق امتحان‌های سخت با امتحان‌های آسان
- امتحان‌های سخت خدا به خاطر دوست داشتن ما یا...؟
 - یک سند بزرگ برای امتحان‌های سخت
 - معنای امتحان سهل و آسان
- جهل یکی از ویژگی‌های امتحان‌های الهی
- عدم ظرفیت در امتحان‌های الهی
- امتحان‌های حضرت ابراهیم (ع)
 - امتحان‌های سخت، علامت بد بودن نیست
- امتحانات الهی، هم با شر و هم با خیر
- امتحان سخت با نعمت
- چه کنیم خدا ما را دوست داشته باشد؟
- روضه عبدالله بن حسن (ع)

جلسه ۶

نقش دعا در امتحانات الهی

- نقش دعا در زندگی پر از امتحان
 - دعا امتحانات را برطرف نمی کند
 - دعا در امتحانات مؤثر است
- سخت شدن زندگی برای کسی که خدا نخواهد کمکش کند
- زندگی مثل بازی تنیس روی میز است
- یک لطیفه از جبهه
- زنده بودن حیات برای برخی افراد
- تعامل ۲۴ ساعته ما با خدا
- دیدن خدا در بستر امتحانات زندگی
 - یک خاطره
 - خدا، بیشترین کسی که دارد با زندگی می کند
- مکر خدا در امتحاناتش
 - خدا مکر هم می زند
 - خدا در مکرش نامردی نمی کند
- از کجا بفهمیم دچار مکر خدا شده ایم؟
- احساس امنیت نکردن توابع می آورد
- روضه حضرت قاسم (ع)

جلسه ۷

ویژگی امتحانات الهی

- آزادی انسان برای نشان دادن ارزش خود
- سخت گیری در امتحان برای مشخص شدن ارزش ما
 - امتحان شوخی ندارد
- موسیقی، مخدر روح
- اصل دعا کردن در تنهایی است
- روزه امام حسین (ع) جنبه اعتراضی دارد
- امتحانات خدا علی القاعده باید سختی داشته باشد
- ویژگی چهارم امتحان الهی (متناسب با امکانات و نعمات)
 - خدا نعمت می دهد برای امتحان
- امتحانات سختی در پیش داریم
- شرایط شرکت در امتحانات
- هر کس ایمانش بیش تر، امتحانش سخت تر
- روزه حضرت علی اصغر (ع)

جلسه ۸

رسوایی بدها و آشکار شدن خوبها در امتحانات الهی

• علل صحبت درباره موضوع امتحان

- ۱. خداوند زندگی ما را برای امتحان آفریده است
- ۲. سنگین ترین و شدیدترین امتحانات الهی در آخرالزمان از مؤمنین جامعه گرفته می شود
- ۳. خبر از امتحان های الهی = زندگی راحت
- ۴. پیش بینی امتحانات بعدی در سایه اشراف به امتحانات الهی و جزئیاتش

• لزوم هشیاری بالا به خاطر سریع و ظریف بودن امتحانات الهی

• ویژگی های امتحانات الهی

- استرس زا نیست
- مثل امتحانِ مربی راهنمایی و رانندگی است

• امید دادن در بحث امتحان

- الف- خدا به این سادگی تو را رد نمی کند
- ب- تناسب امتحانات با معرفت و آمادگی روحی
- ج- کمک خدا در امتحان به خاطر دوستی اباعبدالله الحسین (ع)

• دو خاصیت اساسی امتحانات خدا

- (۱) بردن آبروی نفاق
- (۲) نشان دادن خوبی خوبها

- رشد خوب‌ها
- رسوا کردن بد‌ها و آشکار کردن خوب‌ها در امتحانات
- سختی امتحانات آخرالزمان
- امتحان امام حسین (ع) هم سخت بود
 - امام حسین در کربلا کاری کرد که حد وسط نداشت
- فرق زمان ظهور امام زمان (ع) با کربلای حسین (ع)
 - امتحانات سخت قبل از ظهور آقاست
- روزه علی اکبر (ع)

جلسه ۹

زیر و رو شدن در امتحانات الهی

- امتحان دادن، کار اصلی ما در این دنیا
 - ما برای این دنیا آفریده نشده‌ایم
 - عکس و فیلم نشان اعتراض به دنیا
 - دنیا برای کسب ارزش افزوده
- امتحان در دنیا، برای انتخاب بهترین جای بهشت
 - آزادی برای امتحان
 - ترس از عذاب الهی برای جلب توجه خدا
 - احساس بزرگ‌تر داشتن با نماز قشنگ خواندن
 - کمبود محبت خدا ریشه برخی اختلافات خانوادگی
- امتحان گرفتن برای مشخص شدن عملکرد بهتر
 - خدا نجیبانه امتحان می‌گیرد
- امتحان‌های الهی زیر و رو می‌کند
 - دجال یکی از امتحان‌های سخت آخر الزمان
 - امتحان سخت‌تر از دجال
- روضه حضرت عباس (ع)

جلسه ۱۰

امتحان‌های آخر الزمان و معیار شناخت مؤمن و منافق

- زندگی سرگرمی بسیار جذاب، در سایه امتحان دانستن حوادث
 - سرگرمی با امتحانات
- امتحان به وسیله همدیگر
- یأس در امتحان ممنوع
- زندگی با خدا در فضای امتحان
 - آرامش در سایه توجه به امتحان
 - امتحان در اردوها
- فایده و خاصیت جلسات روضه اهل بیت (ع)
- امتحان‌های آخر الزمان امتحان‌های اجتماعی
 - علت سختی امتحانات ما
- شناخت مؤمن و منافق در آخر الزمان
 - آمادگی برای امتحان‌های سخت
- کم گذاشتن برای ولی خدا = خراب شدن
- معیار شناخت مؤمن و منافق در آخر الزمان
- روضه شب عاشورا

راحت طلبی

(هیئت محبین حضرت زهرا(س)، محرم ۸۸ - ۱۰ جلسه)

معرفی بحث

یکی از بهترین اثرهای حضور در مجلس اباعبدالله الحسین(ع) در انسان این است که انسان بتواند دل از دنیا ببرد. مشکل اصلی قاتلین امام حسین(ع) این بود که عبد دنیا بودند. بهترین اثری که آدم در مواجهه با شهید می‌پذیرد، دل کندن از دنیاست.

یکی از جاهایی که انسان مشکل دارد در دل از دنیا بریدن حبّ الراحة هست. حبّ الراحة یکی از شعب حبّ الدنیاست، منتهی آبرومند است؛ خیلی وجیه است؛ به این سادگی شما با آن در نمی‌افتی، معمولاً کسی با آن مقابله نمی‌کند. . . *یکی از اثرات از بین بردن حبّ راحت این است که انسان دیگر ناراحت نمی‌شود انسان تحملش، بردباریش افزایش پیدا می‌کند. . . *راحتی مؤمن در دنیا محال است. راحتی در دنیا محال است اصلاً خودت هم طرفش نرو. چرا صدقه می‌دهند بعضی‌ها؟ یک چیزی از دنیای خودت بکن بده. . . *از نظر روانی انسان بدجوری برای خودش حق قائل می‌شود. بعد وقتی حق قائل شد و به دست نیورد، با خدا درمی‌افتد، با خلق خدا درمی‌افتد و الی آخر. راحت طلبی یک فرهنگ عجیبی است! خیلی فرهنگ بدی است

حبّ راحت یک میل برجسته انسانی است منتهی باید تربیتش کرد جهتش داد این را این میوه را در کدام سرزمین آدم به دست بیاورد؟ این نهال را در کدام

سرزمین آدم بکارد؟ حبّ راحت ریشه اش چیز خوبی است منتهی بین پاسخش
کجاست...

فهرست

جلسه ۱

دل بریدن از دنیا، کلیدی ترین اثر محرم

- دل بریدن از دنیا، یکی از کلیدی ترین اثرهای محرم
- دل بریدن از دنیا، اثر سازمانی شنیدن خبر شهید
- حب الراحه، یکی از شعب حب الدنيا
- افزایش تحمل و بردباری، اثر از بین بردن حب راحت
- آگاهی های تهذیب کننده نفس
- راه از بین بردن حب الراحه، از بیان امام صادق (ع)
- عاشورا یک کلاس اخلاق است
- روضه مسلم بن عقیل (ع)

جلسه ۲

سازندگی دشواری‌ها

- نگاه به شهادت و شهید، حب‌الدنیا را ضعیف می‌کند
- تفاوت میان انواع دل بریدن از دنیا
- ضرورسانی راحتی‌ها به انسان، یک قاعده کلی است
- قبول دشواری‌ها در دنیا، مایه شکرگزاری از نعمت‌ها
- راحت‌طلبی با علم، توسعه و فناوری مخالفت دارد
- راحت‌طلبی مردم، موجب قتل اباعبدالله (ع)
- روضه کربلا

جلسه ۳

معایب راحتی

- شناخت دنیا مایه آرامش
- زشتی مقایسه
- گزاره راحتی در دنیا خلق نشده است
- تفکر، راه رسیدن به معرفت نفس
- معایب راحتی
- علت برخی راحتی‌ها و گرفتاری‌ها
- لزوم آگاهی از قواعد و اسباب کسب راحتی
- لقاءالله، راحتی حقیقی
- ناراحتی‌ها دو گونه هستند
- ظرفیت بالا ناراحتی‌های تعالی بخش را افزن می کند
- روضه حضرت رقیه (س)

جلسه ۴

راحت طلبی مانع شکرگزاری و بندگی

- تبدیل شدن علاقه به قائل شدن حق برای خود
- عدم ارتباط رشد و رفاه با افزایش رضایتمندی مردم
- مقایسه سطح توقع مردم در ایران با برخی کشورها
- انتقاد از صدا و سیما
- عدم توجه مسؤولین به توانمندی‌ها و داشته‌های خودی
- دو عامل کم‌رنگی دین در جامعه
- راحت طلبی، مانع شکرگزاری و بندگی خداوند
- دو خواسته خداوند از بندگان
 - ۱. شکر نعمت‌ها
 - ۲. عذرخواهی از گناهان
- تأثیر انگیزه در تحمل دشواری‌ها
- روضه اصحاب

جلسه ۵

ابعاد تربیتی حب‌الراحه

- وجود ریشه خوب در همه تقاضاهای وجود انسان
- پاسخ میل حبّ راحت
- اهمیت پیوند صحیح گرایش‌ها
- لذت نبردن از آیات بهشت، ثمره راحت‌طلبی نامعقول در دنیا
- تأثیر نیات در نیل به اهداف
- راه‌های رسیدن به راحتی روح
- روضه عبدالله بن حسن (ع)

جلسه ۶

عوامل راحتی

- قیامت، جایگاه ارضای حب راحت
- عوامل راحتی در کلام امام صادق (ع)
- اهمیت مسأله تفکر
- روح پاکیزه، راحتی نابجا طلب نمی کند
- روضه حضرت قاسم بن الحسن (ع)

جلسه ۷

راه رسیدن به راحتی

- وجیه بودن حب الراحة، مایه خطرناکی آن
- کمترین اثر مبارزه با راحت جویی‌ها دوری از بدخلقی و افسردگی
- راه ظریف مقابله با راحتی غیر معقول توجه به غربت مؤمن در دنیا
- بیان عظمت امام خمینی (ره)
- راه رسیدن به راحتی
- دست کشی از تمنیات نفس، سبب احساس راحتی در مؤمن
- سهل‌گیری نسبت به از دست داده‌ها، منزل اول در عاشقی
- روضه حضرت علی اصغر (ع)

جلسه ۸

خیال‌پردازی برای رسیدن به راحتی، ممنوع

- پیچیدگی مبارزه با حب‌الراحه به خاطر وجیه و فراگیر بودن آن
- خیال‌پردازی برای رسیدن به راحتی، ممنوع
- بنای داشتن راحتی در دنیا نداشته باشیم
- زهد در دنیا بالاترین راحت در دنیا
- برای راحتی خودمان دیگران را اذیت نکنیم
- روضه حضرت علی اکبر(ع)

جلسه ۹

آثار بد حب الراحه

- آثار بد حب الراحه
- مبنای ما در لزوم جدایی از راحت طلبی
- تحولات اجتماعی، مبتنی بر تحولات فرهنگی
- سیستم بدن‌ها زهد را اقتضا می‌کند
- زندگی متجملانه، زندگی احمقانه است
- روح و راحت در رضا و یقین، هم و غم در شک و نارضایتی از خداوند
- اوج مقام ابوالفضل (ع) به سبب رضایت او به رضای حق
- روضه حضرت عباس (ع)

جلسه ۱۰

خطر فاصله گرفتن از سیاست به خاطر راحت طلبی

- فواید راحت طلبی
- راحت طلبی استارت زندگی انسان است، نه حرکت آن
- زیبایی و شکوه فرار از راحت طلبی
- راحت طلبی مردم کوفه، عامل ایجاد کربلا
- اصلی ترین حرف ما در محرم حسین (ع) کشته مردم، نه حکومت
- دشمن با جبهه حق مربوط به دل آدم‌هاست، نه تبلیغات
- قدرت تشخیص حق در شیعیان
- بهترین راحتی در یأس از مردم
- خطر فاصله گرفتن از سیاست به خاطر راحت طلبی
- روضه اباعبدالله (ع)

هنر و حماسه (۵)؛ هنر، حماسه و غربت

(تهران - دانشگاه هنر - ماه محرم ۱۳۸۸ - ۱۱ جلسه)

معرفی بحث

در یک نگاه کلی می‌توان انسان‌ها را از لحاظ احساسات به دو دسته تقسیم‌بندی کرد؛ عده‌ای که فقط درکی از احساسات خودشان دارند و عده‌ای که احساسات عالم را هم درک می‌کنند... * هدف از قیام اباعبدالله الحسین (ع) چه بود؟

در واقع فلسفه قیام امام حسین (ع) حفظ امکان بقای دین و شهادت امام حسین (ع) چیزی از جنس تبلیغ دین بوده است.

غربت در مسیر تبلیغ دین چقدر مؤثر است؟ اجرای احکام دین توسط مؤمنین در جامعه یک اثر مستقیمش این است که مؤمنین در دنیا غریب واقع خواهند شد؛ اذیت خواهند شد. هنرمند باید دین را غریب بداند تا بتواند برای دین کار کند... * هنر و دین‌داری در غربت چه رابطه‌ای با همدیگر دارند؟ وقتی غربت در عین قدرت داشتن محقق می‌شود، حماسه رخ خواهد داد. آنجاست که هنرمند نتیجه این همراهی را خواهد چشید... * آرزوها در واقعیت‌های زندگی نقش دارند و زندگی بر اساس خواسته‌ها رقم می‌خورد.

فهرست

جلسه ۱

تقسیم‌بندی انسان به دو دسته با احساس و بی احساس

● انسان‌های با احساس به دو دسته تقسیم می‌شوند

○ بعضی‌ها که فقط درکی از احساسات خودشان دارند

○ بعضی‌ها که درکی از احساسات عالم هم دارند

● رفتار انسان‌های با احساس

○ کنترل احساسات

○ ابراز احساسات

● هدف از قیام اباعبدالله الحسین (ع)

● مقدمه‌ای بر ورود به محرم و احساسات حسینی

● ابراز احساسات در عزای امام حسین (ع)

جلسه ۲

علت و فلسفه شهادت امام حسین (ع)

- معنای قیام امام حسین (ع)
 - قیام علیه ظلم
 - انتقال دین به نسل‌های آینده
- داستان آیت‌ا... مرعشی و استاد شهریار
- حماسه حسین چیزی از جنس باقی نگه داشتن پیام پیغمبر است برای آیندگان

جلسه ۳

غربت و تبلیغ هنرمندان دین

- فلسفه قیام امام حسین (ع) حفظ امکان بقای دین
- شهادت امام حسین (ع)؛ چیزی از جنس تبلیغ دین
- آثار انتقال با محبت و هنرمندان مفاهیم
- اثر مطلوب غربت برای تبلیغ
- قوت کار تبلیغی یهود با استفاده از غریب‌نمایی

جلسه ۴

غربت و دین‌داری

- اثر مستقیم احکام دین بر غربت
- اذیت حتمی مؤمن در دنیا
- تعریف غریب از نگاه پیامبر اکرم (ص)

جلسه ۵

ضرورت و آثار غریب دانستن دین در دنیای امروز برای کار و فعالیت هنری

- زیبایی؛ رمز ماندگاری دین
- هنرمند باید دین را غریب بداند تا برای دین کار کند
- غربت ما در دنیای امروز
- غربت ما در دفاع مقدس

جلسه ۶

رابطه هنر، دین‌داری و غربت

- چرا بحث از هنر مهم است؟
- هنر، همراه همیشگی انسان در زندگی
- درک زیبایی‌های دین توسط هنرمند
- درک غربت دین
- غربت دین‌دار
- رابطه غربت و هنر

جلسه ۷

غربت در عین قدرت

- صفات متفاوت و متضاد در وجود انسان
- تک‌بعدی بودن انسان مطلوب در غرب
- جمع اضداد بودن امیرالمؤمنین (غربت و قدرت توأم)
- حماسه؛ همراهی قدرت و مظلومیت

جلسه ۸

نتیجه همراهی غربت و حماسه

- همراهی غربت و حماسه، نشاط واقعی می آورد
- همراهی غربت و حماسه، مانع افسردگی است
- رابطه غربت و اخلاص
- ذهنیت شاد و پرنشاط از مفاهیم دین را هنرمندان می سازند

جلسه ۹

نقش آرزوها در واقعیات زندگی

- هر چه آن چه بخواهی شبیه آن می شوی
- تغییر واقعیات بر اساس خواسته‌ها
- زندگی بر اساس خواسته‌ها رقم می خورد
- تأثیر آرزوی حماسه گر بودن بر اخلاق
- آرزوی شهادت و شبیه خوبان شدن

جلسه ۱۰

نقش خیانت در شکل‌گیری حماسه

- جایگاه خیانت در داستان حماسی
- مفهوم خیانت
- اهمیت حماسه در نشان دادن خیانت
- خیانت در سینمای غرب

جلسه ۱۱

نقش خیانت در شکل‌گیری حماسه

- هر محبتی، مستلزم دشمنی خاصی است
- حماسه و ایجاد نفرت مقدس از خیانت
- بزرگ‌ترین خیانت‌ها؛ خیانت امت به امام
- علل راحت بودن خیانت به امام

رهایی از ولایت طاغوت

(تالار فردوسی دانشگاه تهران - نیم‌سال اول تحصیلی ۸۸ - ۸۹ - ۸۰)
(جلسه)

معرفی بحث

مفهوم ولایت در اعتقادات دینی ما جایگاه ویژه‌ای دارد به گونه‌ای که در روایات، رکن رکن دین و مهم‌تر از سایر ارکان دین، مانند نماز و روزه و حج و زکات شمرده شده و شرط قبولی سایر اعمال نیز به حساب آمده است... ولایت مهم‌ترین عامل شکل‌گیری حوادث تاریخ اسلام نیز می‌باشد... *امروزه جامعه بشری هم به صورت سلبی و هم به صورت ایجابی با مفهوم ولایت مواجه است... * باید در مورد ولایت و انواع و اقسام آن صحبت کرد. زیرا پدیده‌ای که امروز مردم جهان در حال تجربه کردن و لمس کردن آن هستند، همانی است که ولایت نامیده می‌شود. که اگر ظالمانه و نابجا بود، و تحت امر خدا نبود، می‌شود ولایت طاغوت، که آثار آن مردم را آزار داده و بن بست‌های خود را نشان می‌دهد.

بحث از ولایت در چنین شرایطی از دو جهت اهمیت دارد: یکی اینکه تکلیف خود را با ولایت طاغوت در جهان روشن کنیم و دیگر از این جهت که، تکلیف خود را با ولایت خدا مشخص کنیم... *مسئله‌ای که اهمیت فوق‌العاده دارد؛ این است که چگونه ولایت خدا را بر حیات بشر، در زندگی فردی و اجتماعی حاکم کنیم؟ عمق آن تا کجاست؟ چگونه تحقق پیدا می‌کند؟

این مسأله گمشده بشر است؛ بحث دینی یا مذهبی نیست. می‌تواند یک بحث نجات بخش برای بشر باشد.

بنابراین در مسأله ولایت، باید تکلیف خود را با تحقق ولایت خداوند در زندگی بشر، و نیز با ولایت طاغوت مشخص کنیم. نه اینکه صرفاً مناظره‌ای میان شیعه و سنی ایجاد کرده باشیم. قرآن کریم نیز این گونه نگاه نکره است. می‌فرماید: شما اساسی‌تر به مسأله ولایت نگاه کنید. آن گاه بسیاری از مسائل فرعی در این میان، خود به خود حل خواهد شد.

فهرست

جلسه ۱

شیوه قرآنی بحث از ولایت

- اهمیت و مظلومیت بحث ولایت
 - ولایت، رکن رکن دین
 - جایگاه خاص ولایت در قرآن
- اهمیت ویژه بحث از ولایت در شرایط جهان امروز
- شیوه قرآنی بحث از ولایت
- بحث از ولایت در آیه الکرسی
 - لزوم درک تفاوت شیوه‌های ولایت خدا و ولایت طاغوت
- ولایت؛ پرجاذبه‌ترین بخش دین
- ولایت به معنای سرپرستی
 - ریشه مخالفت با دعوت نوح(ع)
 - شیوه ولایت ستیزی «ملاً»
 - ریشه مخالفت با پیامبران اقوام دیگر
 - دلایل روانی بودن ریشه مخالفت با انبیا
 - مخالفت با دعوت موسی و هارون(ع)
- زاویه دید خداوند در نگاه به موضوع ولایت

جلسه ۲

نگاه قرآن به ابعاد روانی موضوع ولایت

• نگاهی تحلیلی به سؤال‌های مرتبط با این بحث

- چرا پیامبران از ملائکه نباشند؟
- چرا معمولاً انتخاب مردم با انتصاب خدا متفاوت است؟
- چگونه ولایت را بشناسیم و آن را در وجودمان بیابیم؟
- ارتباط ولایت خدا با ولایت فقیه
- نشانه‌های ولایت خدا و ولایت طاغوت چیست؟
- با وجود اطاعت از خدا چه نیازی به اطاعت از معصومین است؟
- انسان فطرتاً ولایت‌پذیر است یا ولایت‌گریز؟
- مفهوم طاغوت چیست؟

• روش قرآنی برخورد با موضوع ولایت

• فایده و دلیل اولویت داشتن نگاه انسان شناسانه و روان شناسانه به موضوع ولایت

• ابعاد روانی مخالفت با پیامبر اسلام در سوره نساء

- یکی بودن ولایت اولی الامر و پیامبر
- ضرورت مراجعه به پیامبر در اختلافات
- رابطه بی‌ایمانی و میل به طاغوت
- ایجاد مانع بین مؤمنین و ولایت؛ مشکل روانی منافقین
- دلیل ترس از خدا در جامعه ولایی

- روش قرآنی برخورد با ولایت‌ستیزان و ولایت‌گريزان
- رابطه مهم‌ترین قسم قرآن و ولایت‌گريزی
- رفاقت با خوبان؛ پاداش ولایت‌پذیران

موضوع: رهایی از ولایت طاغوت

جلسه ۳

قرآن و ریشه‌یابی روحی - روانی ولایت‌ستیزی

- ولایت‌ستیزی؛ یک جریان دائمی در تاریخ
- دلایل اولویت نگاه به ولایت از بُعد روانی
- ویژگی‌های روحی - روانی ولایت‌گریزی و ولایت‌پذیری
- خطبه غدیر و اثبات غربت ولایت پیامبر
- فرازمانی بودن مخالفت با ولایت بر اساس قاعده ضعف ایمان
 - ریشه‌یابی روحی - روانی ولایت‌ستیزی
 - ارتباط لعن‌های قرآنی با موضوع ولایت
 - حسادت؛ ریشه مخالفت با ولایت
 - چگونه نسبت به ولایت حسادت نداشته باشیم؟
 - حسادت و امتحان ولایت

جلسه ۴

نظام تسخیری؛ خاستگاه طبیعی و عقلانی ولایت

- مقدمه «ولایت؛ اولین و مهم‌ترین موضوعی که باید به آن پردازیم»
- نظام تسخیری؛ خاستگاه طبیعی و عقلانی ولایت
 - جلوه‌های مختلف ولایت‌گریزی در قرآن
 - از تفاوت‌های طبیعی انسان‌ها تا تسخیر یکدیگر
 - اجتناب‌ناپذیر بودن پذیرش ولایت در جامعه
 - لزوم پذیرش نظام تسخیری و برخورد عاقلانه با آن
 - ریشه ولایت‌گریزی؛ عدم پذیرش نظام تسخیری
- نقش ولایت در نظام تسخیری «تنظیم روابط قدرت و شکوفایی استعدادها»
- آیین‌نامه استفاده از قدرت در جامعه ولایی
- نقش مردم در غلبه ولایت بر طاغوت

جلسه ۵

ریشه‌یابی پدیدهٔ نفرت از ولیّ خدا

- مقدمه «پیش‌نیازهای رهایی از ولایت طاغوت»
 - درك چگونگی شکل‌گیری مفهوم ولایت در جامعه
 - درك مفهوم ولایت طاغوت
 - روشنگری نسبت به ولایت طاغوت و ایجاد نفرت و مقابلهٔ همگانی نسبت به آن
 - درك این مفهوم که بین پذیرش ولایت طاغوت و خدا، راه سومی نیست
- چگونگی و چرایی شکل‌گیری نفرت از ولیّ خدا
 - آیا عدالت ولی خدا می‌تواند موجب نفرت آحاد مردم از او شود؟
 - آیا تبلیغات سوء به تنهایی می‌تواند باعث نفرت از ولی خدا شود؟
 - آیا صرف گناه می‌تواند موجب نفرت از ولی الله شود؟
 - آیا به خطر افتادن منافع می‌تواند موجب نفرت از ولی الله شود؟
 - آیا حبّ مقام به تنهایی می‌تواند باعث نفرت از ولیّ خدا شود؟
 - ارتباط نفرت از ولیّ الله با ایمان
- ریشهٔ نفرت از ولی الله در کلام حضرت زهرا(س)
 - ۱. دلیل آشکار نفرت تیزی شمشیر علوی
 - ۲. دلیل پنهان نفرت از خودگذشتگی ولی الله

○ چگونه خوب بودن کسی باعث نفرت از او می شود؟

- پدیده رشد تصاعدی نفرت از ولی الله
- معجزه رشد تصاعدی محبت به ولی الله

جلسه ۶

دشواری طبیعی ولایت‌پذیری و نتایج طبیعی پذیرش ولایت طاغوت

- مروری بر مباحث گذشته
- ولایت‌گريزان با معجزه هم ولایت‌پذیر نمی‌شوند
- بهانه‌های ولایت‌گريزان در قرآن
- امتحان ولایت یک امتحان شفاهی و حضوری است
- ریشه ولایت‌گريزی در وجود انسان
 - فطرت انسان ولایت غیر خدا را نمی‌پذیرد
 - طبیعت ولایت‌ستیز انسان، بستری برای امتحان ولایت‌پذیری
- شخصیت‌شناسی ولایت‌گريزان
- ایمان به طاغوت و نتایج آن
 - رهایی از ولایت طاغوت
 - طغیان‌گری و طغیان‌زدگی نتیجه پذیرش ولایت طاغوت

جلسه ۷

بستر پدید آمدن مفهوم ولایت

- بستر پدید آمدن مفهوم ولایت
- مفهوم طاغوت
- طاغوت در قرآن
- طاغوت کیست؟
- رعایت کرامت انسانی توسط پیامبران
- مظاهر طغیان
- مرز طغیان
- چرا ایمان آوردن به ولی الله سخت است؟

جلسه ۸

چگونگی رهایی از ولایت طاغوت

- چرا بعضی‌ها گرایش به ولایت طاغوت دارند؟

- ولایت طاغوت، سرپرستی زورگویانه

- علل گرایش به ولایت طاغوت

- ولایت مطلقه طاغوت

- چگونگی رهایی از ولایت طاغوت

- ۱- رهایی جامعه بشری از ولایت طاغوت

- تاکید بر دشمنی با ولایت طاغوت

- چرا ولایت آسیب‌پذیر است؟

- تثبیت جایگاه ولایت

- ۲- رهایی فرد از ولایت طاغوت

جلسه ۹

پرسش و پاسخ

• توضیح خاصی ندارد

مظلوم مقتدر

(تالار فردوسی دانشگاه تهران - نیمسال دوم تحصیلی ۸۹ - ۸۸ - ۹ جلسه)

معرفی بحث

نباید حیات سیاسی امیرالمؤمنین (ع) را از سلوک فردی ایشان تفکیک نمود. اتفاقاتی که در دوران حکومت ایشان رخ داده است به هیچ عنوان تصادفی نبوده و خداوند متعال حوادث سیاسی زمان حضرت را به نحوی طراحی نموده است تا برای دوران ما نیز قابل استفاده و بهره بردای باشد. اما برخی برای عدم پذیرش تحلیل رفتار سیاسی علی (ع) بهانه‌های واهی می‌آورند. ما باید قواعد حاکم بر رفتار سیاسی علی (ع) کشف کنیم.

معصومیت اولیاءالله عامل مظلومیت ایشان و عامل بروز بغض و حسادت نسبت به ایشان بوده است. اقتدار درونی (عصمت)، مهم‌ترین علت کینه‌های شدید نسبت به ایشان می‌باشد.

یکی از عوامل مهم مظلومیت حضرت علی (ع) عدم درک موقعیت مقتدرانه حضرت توسط مردم بوده است. تردید در اعتماد مردم به علی (ع) و عدم تحلیل صحیح از عملکردهای علی (ع) از عوامل اخلال در اقتدار علی (ع) بوده است. ممانعت از سهم‌خواهی زیاده‌خواهان از دیگر عوامل مظلومیت علی (ع) می‌باشد. اجرای عدالت مستلزم اقتدار است و اقتدار در سیره سیاسی حضرت علی (ع) کاملاً دیده می‌شود. گرفتن امر ولایت نیاز به یار دارد و نقش یاران ولایت در

مظلومیت و اقتدار او بسیار مهم و کلیدی است. ارتباط یاران ولی الله با عموم مردم به گونه است که گویا یاران، دامنه‌های قله ولایت هستند.

فهرست

جلسه اول

مفهوم مظلومیت و اقتدار در سیره سیاسی علی (ع)

- بهره‌گیری از سیره سیاسی امیرالمومنین (ع) برای دوران ما
- عدم انفکاک حیات سیاسی حضرت علی (ع) از سلوک فردی ایشان
- قرابت زمان علی (ع) و دوران ما
- ضرورت‌های سیاسی بودن
- آیا زندگی سیاسی علی (ع) برای دوران ما فایده‌ای دارد؟
- آیا حوادث سیاسی دوران حضرت علی (ع)، تصادفی بوده یا طراحی خدا بوده اند؟
- بهانه‌های غیردوستانه در عدم پذیرش تحلیل رفتار سیاسی علی (ع)
- بهانه‌های دوستانه در عدم پذیرش تحلیل رفتار سیاسی علی (ع)
- کشف قواعد حاکم بر رفتار سیاسی علی (ع)
- دلایل توجه به مفهوم مظلومیت در سیره سیاسی علی (ع)
- دلایل توجه به مفهوم اقتدار در سیره سیاسی علی (ع)
- عوامل اقتدار و مظلومیت حضرت علی (ع)

جلسه دوم

زمینه‌های اجتناب ناپذیر مظلومیت مؤمن

- مظلومیت‌های ساختاری و طبیعی دین
- نقش دستور الهی و تقدیر الهی در مظلومیت مؤمن
- همراهی شکوه و اقتدار در مظلومیت‌های خوب
- مظلوم باشکوه خوب است نه مظلوم بریده و منزوی
- چگونه اقتدار با مظلومیت جمع می‌شود؟
- چرا اقتدار عامل مظلومیت است؟
- چگونه مظلومیت باعث اقتدار می‌شود؟
- نتیجه اقتدار نامحدود و نابجا
- دشواری‌های دفاع از مظلوم

جلسه سوم

معصومیت؛ عامل مظلومیت

- معصومیت، عامل حسادت و بغض می شود
- معصومیت، عامل ظلم حداکثری به معصوم می شود
- اقتدار درونی (عصمت)، مهم ترین علت کینه های شدید و مظلومیت
- اقتدار درونی (عصمت) بیش از اقتدار اجتماعی باعث مظلومیت می شود
- دشواری جمع بین اقتدار و سعه صدر

جلسه چهارم

عدم درک محل اقتدار توسط مردم، عامل مظلومیت حضرت علی(ع)

- تفاوت محل آسیب‌پذیری حکومت دینی و حکومت دیکتاتوری
- برای عدم درک محل اقتدار در حکومت دینی چه باید کرد؟
- اتهام اقتدار‌گرایی به حکومت دینی در هنگام رفع آسیب‌ها
- ضرورت تشخیص محل اقتدار در حکومت دینی
- نقاط آسیب‌پذیری حکومت دینی
 - کاهش اقتدار و عدم تشخیص محل اقتدار
- عوامل اخلال در اقتدار علی(ع)
 - تردید در اعتماد مردم به علی(ع)، عدم تحلیل صحیح از عملکردهای علی(ع)
- وابستگی‌های حکومت دینی به اعتقاد و اعتماد مردم
- نقش ویژه مؤمنین در کاهش اعتماد و اعتقاد مردم به حکومت دینی

جلسه پنجم

نقش اقتدار در موفقیت حکومت دینی و خودشکوفایی افراد

- جایگاه مردم برای حکومت حضرت علی (ع)
- سهم‌خواهی رایج احزاب در دموکراسی غربی
- ممانعت از سهم‌خواهی مزوران و مظلومیت علی (ع)
- در تسامح و سعه صدر حکومت اسلامی، منافقین قدرت می‌گیرند
- رئیس حکومت دینی، مسئول اجرای حکم خداست
- معنای حکومت اسلامی چیست؟
- تأثیر اقتدار حکومت در خودشکوفایی افراد
- کارکردهای اقتدار برای موفقیت جامعه دینی

جلسه ششم

وجوه اقتدار در سیره سیاسی حضرت علی(ع)

- نمونه‌های تاریخی از برخورد مقتدرانه حضرت علی(ع)
- کلام رسول خدا در مورد اقتدار حضرت علی(ع)
- اجرای عدالت مستلزم اقتدار است
- چه کسانی در اعمال اقتدار برای اقامه حق تردید می‌کنند؟
- مخالفین اقتدار علی(ع) چه گروه‌هایی هستند؟
- وجوه اقتدار علی(ع) در دوره‌های مختلف حیات سیاسی
- اقتدار حضرت در مقام پیشگیری و در مقام پیگیری
- تأثیر اقتدار پیشگیرانه در مظلومیت حضرت علی(ع)

جلسه هفتم

نسبت اقتدار یک امام با یاران او

- گرفتن امر ولایت نیاز به یار دارد
- نقش یاران علی(ع) در مظلومیت و اقتدار او
- ارتباط یاران ولی با خیل کثیری از مردم
- یاران، دامنه‌های قله ولایت هستند
- یاران، شاخص لیاقت و استعداد مردم هستند
- وجود یاران خوب، علامت خوبی‌های بسیار در میان مردم
- وجود عدالت و کرامت؛ دو ویژگی رابطه امام با مردم
- رعایت حد مردم در حکومت دینی
- کارکردهای یاران خوب برای ولی جامعه دینی
- اقتدار امام بی‌یار، عامل بغض و کینه به امام است
- یاران خوب، سپر بلای ولی جامعه دینی

جلسه هشتم

محل انعطاف و اقتدار در سیره سیاسی حضرت علی(ع)

- لازمه هر حکومتی انعطاف و اقتدار است
- تبلیغ روانی غرب علیه اقتدار
 - بد نشان دادن اقتدار ولی
- تعریف اقتدار
- کارکرد اقتدار در زندگی فردی
 - حفظ عزت و رسیدن به اهداف
- از اقتدار ولی، مسؤولین و دشمنان به سختی می‌افتند نه مردم
- محل اعمال اقتدار در ۳ مرحله
 - جلوگیری از لطمه خوردن حاکمیت اسلامی
 - جلوگیری از لطمه خوردن جامعه اسلامی
- جلوگیری از لطمه خوردن جایگاه دین در جامعه اسلامی
- ضعیف‌ترین مرحله اقتدار در گناه‌های شخصی است
- اداره جامعه اسلامی با اخلاق، انصاف و ایثار است نه با قانون

جلسه نهم

درک مبانی و موارد انعطاف و اقتدار در سیره امیرالمومنین (ع)

- امام خوب، به معنای امام مظلوم نیست
- اقتدار امام زمان و جامعه امام زمان (عج)
- تشخیص مرز انعطاف و اقتدار
- امام مقتدر، لازمه جامعه مقتدر
- تبیین مبانی اقتدار برای روشن شدن مرزهای انعطاف
- مواردی از عدم انعطاف‌پذیری حضرت علی (ع)
- مبانی اقتدار
 - اعتقاد جازم، دل پاک و صیقلی، عقل و علم، نداشتن انواع حب دنیا، شجاعت
- کسی که اقتدار بجا دارد، انعطاف بجا هم دارد
- مبانی و موارد انعطاف
 - امکان هدایت مردم، ترس از تبدیل شدن نفاق به کفر

نگاهی به حماسه فاطمی

(هیئت محبین اهل بیت (ع) - فاطمیه اول ۸۲ - ۴ جلسه)

معرفی بحث

واقعه فاطمیه و یا به عبارت دیگر قیام حضرت زهرا(س) و یا به تعبیری دیگر نقش تاریخی صدیقه کبری(س) بسیار قابل تأمل و پر اهمیت است که درس‌ها و عبرت‌های فراوانی را با خودش حمل می‌کند. نباید تصور کرد که رابطه ما با صدیقه کبری(س) صرفاً یک رابطه عاطفی است. البته اگر درک درستی از نقش تاریخی آن حضرت صورت بگیرد، این رابطه عاطفی هم افزایش پیدا خواهد کرد. ممکن است کسانی تصور کنند، نقشی که حضرت زهرا(س) در شکل‌گیری حوادث تاریخی ایفا کردند، آن‌چنان جدی نبوده است؛ در حالی که همه عظمت‌های حضرت زهرا(س) صرف ایفای نقش تاریخی آن حضرت شده و اثر آن هم بقای اسلام بوده است

پس نقش تاریخی حضرت زهرا(س) را نباید صرفاً یک اسطوره عاطفی یا سمبل معنویت به یک نوعی خاص تلقی بکنیم. و از کنارش ساده عبور کنیم. کربلا هر چقدر حرف دارد، فاطمیه معلوم نیست کمتر داشته باشد

فهرست

جلسه اول

اهمیت توجه به نقش تاریخی حضرت زهرا(س)

- تصور نادرست از نقش حضرت زهرا(س) در شکل‌گیری حوادث تاریخی
 - دلایل شکل‌گیری این تصور غلط
 - نتیجه این تصور غلط
- مخفی بودن نقش تاریخی حضرت زهرا همانند مخفی بودن قبر آن حضرت
- صرف شدن همه عظمت‌های حضرت زهرا برای ایفای نقش تاریخی
- لزوم داشتن این همه عظمت جهت ایفای این نقش مهم
 - بقای اسلام، اثر نقش تاریخی حضرت زهرا
 - حرف‌های فاطمیه به اندازه کربلا
 - از فرق‌های کربلا و فاطمیه
- مقدمات درک موقعیت فاطمیه
 - ۱- طبیعی پیش رفتن کارهای دین و عدم اتکا به معجزه در این کار
 - ۲- دشمنان دین نمایندگان طبیعی مردم
- حضور عصارهٔ رذائل و فضایل در خط مقدم نزاع حق و باطل
- قصهٔ فاطمیه، قصهٔ نزاع حق و باطل است
- همواره بین حق و باطل نزاع طبیعی رخ می‌دهد
- غیر اختیاری بودن نتیجهٔ بد شدن اختیاری انسان‌ها
- نتیجهٔ بد شدن مردم مدینه

- مواجههٔ عدهٔ قلیل با عدهٔ کثیر در نزاع حق و باطل
- عدم شفافیت فضای نزاع حق و باطل

● سه قیام بزرگ و تفاوت‌های آن‌ها

- قیام فاطمی
- قیام حسینی
- قیام مهدوی

- شروع زجر و مظلومیت اهل حق از عدم شفافیت
- اوج پیچیدگی مواجههٔ جبههٔ حق و باطل
- اهتمام فراوان اهل بیت به شکسته نشدن احترام‌ها
- فلسفهٔ فرصت دادن حضرت علی(ع) به دشمن
- وظایف امیرالمؤمنین در شرایط دشوار آن روز

○ ۱- ایجاد فرصت برای امتحان است

○ ۲- آرام کردن جو برای از دست نرفتن دین

○ ۳- مطالبهٔ حق خود

○ ۴- صبر در صورت عدم موفقیت

● ویژگی‌های وظایف امیرالمؤمنین

○ ۱- غیر قابل جمع به نظر رسیدن

○ ۲- اجرای این وظایف به صورت زمان‌بندی شده

○ ۳- آگاهی دشمن از نحوهٔ انجام این وظایف

● سوء استفادهٔ دشمن از فرصت آرام بودن علی(ع)

● مستقیماً وارد عمل شدن شیطان به خاطر حساسیت موضوع

- لزوم تسلیم شدن سریع امیرالمؤمنین برای پیش‌برد اهداف دشمن
- تجلی نقش حضرت زهرا(س) در ایجاد فرصت برای امیرالمؤمنین

موضوع: نگاهی به حماسه فاطمی

جلسه دوم

محورهای قیام فاطمیه

- قیام فاطمیه در دفاع از دو چیز بود
 - ۱- دفاع از ولایت علی ابن ابی طالب
 - ۲- دفاع از فدک
- اهمیت فدک
 - در اثبات عدم حقانیت دشمن
 - در روشن کردن افکار عمومی
- مهم ترین درس فاطمیه
- دستورالعمل کلیدی اهل بیت برای تشخیص باطل
- اکتفاء به ظاهر قضیه مانع از درک واقعیت فدک
- فدک، ابزار اتمام حجت فاطمه (س)
- نمره قبولی در امتحان فاطمیه تحقق ولایت علی ابن ابی طالب
- اهمیت فدک تا آن حد که آبروی حضرت زهرا خرج آن شد
- گذشتن از آبرو برای دین مهم تر از جان دادن برای دین
- حفظ جان امیرالمؤمنین با گذشتن فاطمه از آبروی خود
- قصه واگذاری فدک به بیت المال

جلسه سوم

نقش فاطمه در تداوم مخالفت آرام امیرالمؤمنین

- نقش حضور فاطمه زهرا در برهم زدن معادلات دشمن
- نقشه ابلیس و جریان باطل برای هدم دین
- چرا علی (ع) جنگ نکرد؟
- عقب‌نشینی دشمن در مقابل فاطمه (س) عامل تداوم مخالفت آرام امیرالمؤمنین
- اهمیت تداوم مخالفت آرام امیرالمؤمنین
- محبت رسول اکرم به فاطمه زهرا، بستی برای حفظ دین
- واکنش منفعلانه دشمن در سرای فاطمه (س)
- مدیون بودن دوازده امام به صدیقه کبری
- آبروبخشی فاطمه (س) به علی (ع) در ۲۵ سال دوران خانه‌نشینی
- فاطمه ایجاد جبهه‌های فرعی برای درگیری با دشمن
- جایگاه مقدّسات دینی در قیام فاطمه
- علّت فرصت یافتن دشمن برای غصب خلافت
- بدن پیامبر ارزشمندتر از بدبخت شدن یک جهان
- مخفیانه دفن شدن فاطمه زهرا (س) اوج رعایت مقدّسات دینی

جلسه چهارم

اهمیت دشمن‌شناسی در درک درست قیام فاطمیه

- پیامدهای شناختن دشمن و انگیزه او
 - ۱- دچار توهم توطئه شدن
 - ۲- عدم ایجاد کینه نسبت به دشمن
 - ۳- آسیب‌پذیری در مقابل جریان ادامه‌دار دشمن
 - ۴- سبک شدن سخن خدا و اولیای او در نزد ما
- عزای اهل بیت بهترین فرصت برای دشمن‌شناسی
- اولین کار در دشمن‌شناسی تصوّر مفهومی به نام «جبهه» باطل
- گروه‌های موجود در جبهه باطل
 - ۱- گروه سازماندهی شده
 - ۲- سیاهی لشکر
- ویژگی‌های سیاهی لشکر دشمن
 - ۱- حداکثر جمعیت دشمن از آنها است
 - ۲- سازماندهی نمی‌شوند
 - ۳- اقداماتشان را خودشان فکر می‌کنند و انجام می‌دهند
 - ۴- نوکران بی‌جیره و مواجب هستند
- گردان «رودربایستی» در مقابل امیرالمؤمنین و حضرت زهرا(ع)
- رودربایستی نابه‌جا عامل عضویت در جبهه باطل
- دشمنی با خوبی‌ها تجلی نگه داشتن بدی‌ها در درون

- سازماندهی سیاهی لشکر دشمن از درون توسط شیطان
- معنای دشمنی با دین
- شرایط قرار گیری گناه کار در جبهه دشمن دین
 - ۱- اهل توبه نباشد
 - ۲- لقمه حرام خور باشد
 - ۳- محبت اهل بیت را نداشته باشد
- گروه سازماندهی شده دشمن از یهود خط می گرفتند
- وظیفه ما در مقابل این دو گروه جبهه دشمن
 - - باور کردن وجود گروه سازماندهی نشده
 - - شناخت گروه سازماندهی شده
- هدف دشمن تحریف دین است
- نحوه انجام عملیات تحریف دین توسط دشمن
 - ۱- کتمان احادیث رسول اکرم
 - ۲- دروغ بستن به پیامبر
 - ۳- عوض کردن معنا و ترجمه کلمات
 - ۴- حذف علی ابن ابی طالب از عرصه سیاست و خلافت
- دشمن به دنبال تحریف فاطمیه
 - ۱- با نشان دادن جلب رضایت فاطمه (س) از خود
 - ۲- وانمود کردن به احترام قائل شدن برای آن حضرت با شرکت در تشییع جنازه

راز دردناک‌ترین آیه قرآن

(هیئت محبین اهل بیت (ع) - فاطمیه دوم ۸۲ - ۴ جلسه)

معرفی بحث

وقتی که آیه «فَاسْتَقِمَّ كَمَا أُمِرْتَ وَ مَن تَابَ مَعَكَ» در سوره هود نازل شد، محاسن پیامبر رو به سفیدی گذاشت. و پیامبر گرامی اسلام فرمود: در سوره هود مرا پیر کردی؛ چرا که در این آیه امر به استقامت همراه با آیین‌نامه‌ای است به نام «کما أمرت» یعنی آن جوری استقامت کن که من دستور می‌دهم. عمل به دستور سختی ندارد. این آیین‌نامه‌ها و قید و بندهای او امر است که سختی به دنبال دارد. «کما أمرت» مربوط به زمانی است که قدرت در دست تو است ولی تو نباید از این قدرت استفاده کنی

نباید با منافق برخورد کنی. نتیجه اجرای چنین آیین‌نامه‌ای مظلومیت است. ولی اگر توأم با دو شرط باشی این آیین‌نامه نه تنها امام جامعه دینی را مظلوم نمی‌کند بلکه دین، عالم را هم می‌گیرد. این دو شرط عبارت‌اند از: محبت و بصیرت

فهرست

جلسه اول

ماهیت آیین نامه «کما أمرت»

- «کما أمرت» یعنی چه؟
- تحلیل رفتار پیامبر و امیرالمؤمنین با منافقین بر طبق این آیین نامه
- مقام معظم رهبری و عمل به دستور «کما أمرت»
- نتیجه اجرای آیین نامه «کما أمرت»
- زمان اجرای این آیین نامه
- عدم افراط در قدرت به قرینه «لاتطغوا»
- معنا و مفهوم «ان الله بما تعملون بصیر»
- دستور به عدم اعتماد به ظالمان
- کجای آیه پیامبر را پیر کرد؟
- امتحان علی (ع) با نمرود در راه دین
- امتحان فاطمه (س) با دفاع از اموال خودش

جلسه دوم

اثرات اجرای آیین نامه «کما أمرت»

- پر ضرر جلوه کردن اجرای آیین نامه استقامت
- بی اهمیت بودن ضرر یا نفع این آیین نامه
- ارزش حقیقی این آیین نامه
- از مفاد این آیین نامه
 - رعایت حقوق منافقین در جامعه
 - شکسته شدن پهلوی حضرت زهرا(س) به خاطر تحمل نفاق
- اثرات جا انداختن تحمل منافق در جامعه
 - ۱- از بین رفتن توقعات بی جا
 - ۲- ترس از متهم شدن به نفاق برای هر کس که در درون حاکمیت مقداری خطا کند
- ولایت و حقوق بشر
- دو ویژگی لازم در مردم برای جلوگیری از خراب شدن جامعه دینی با اجرای آیین نامه تحمل منافق
 - ۱- بصیرت
 - ۲- محبت به امام عادل
- از مصادیق بصیرت فهم ارزش مدارای با منافق
- ایجاد بصیرت با خود مردم، ایجاد محبت با خدا
- استقامت وظیفه همه افراد

- معنای نفاق
- از ویژگی‌های نفاق ایمان به بعض و کفر به بعض

جلسه سوم

آثار عدم اجرای آیین نامه استقامت

- طغیان آفت مهم تداوم بخشی استقامت در راه دین
- آسیب‌های خوب اجرا نشدن حرف خوب
- ثمره استقامت در دین بدون آیین نامه «کما أمرت» نابودی دین است
- ویژگی مکتب رسول خدا و مرام امیرالمؤمنین
 - عدم افشای منافق
 - جنگ با امثال معاویه
- تبدیل شدن کار خوب به کار بد و آفت در صورت عدم اجرای آیین نامه‌اش
- بقای مرام برای علی (ع) مهم‌تر از بقای حکومت
- عدم فساد قدرتی که در اثر رعایت آیین نامه به دست می‌آید تا روز قیامت
- تحمیل شرایط ویژه در امتحانات الهی
- شأن ولایت امر در متغیرها
- کنار گذاشتن مصلحت‌های ظاهری برای جلوگیری از دچار شدن به طغیان
- معنای طغیان در کار خوب
- نمونه‌هایی از طغیان در کار خوب
 - خوارج
 - وهابیت

● از مصادیق کار خوب را خوب انجام دادن

- ترک انجام کار خوب
- رعایت قاعده «الاهمّ فالاهمّ»
- دست بسته در خانه نشستن و کشته شدن همسر در مقابل دیدگان
- سیلی خوردن به خاطر یک باغ

● بزرگ‌ترین مصیبت فاطمیه

جلسه چهارم

عدم اعتماد به شیوه‌های ظالمان در استقامت

- دستور به عدم اعتماد و تکیه به ظالمان پس از دستور به استقامت
- عدم تکیه به ظالمان از دو جهت
 - ۱- جهت نظری (روش ظالمانه)
 - ۲- جهت عملی (شخص ظالم)
- معمولاً نسبت به روش‌های ظالمانه بی‌توجهیم
- ثمره بی‌توجهی به روش ظالمان
- معنای ظلم
- معنای طغیان
- معنای استفاده از روش‌های ظالمانه
- مصادیق شیوه‌های ظالمانه
 - مطبوعات
 - عدم تقسیم مساوی بیت‌المال
 - درصد بالای قبولی خانم‌ها در دانشگاه
 - نداشتن خوابگاه متاهلین برای دانشجویان
 - نظام آموزش عالی کشور
 - روابط زن و مرد در جامعه ما
- پیدایش ظالمان در جامعه به خاطر اجرای روش‌های ظالمانه
- عمومیت خطاب «لا تطغوا»

- ویژگی‌های جامعه مدرن غرب
 - تعدی در هنگام رؤیت قدرت
 - اسراف و محدود نکردن خود
- تحمل مظلومیت، نتیجه قطعی برخورد ظالمانه نکردن
- نفرت پیدا کردن از کوچک‌ترین ظلم برای کسی که ظلم فراوان بر او شده است

اندوه خدا از ساده‌دلان دیرباور

(بیت مقام معظم رهبری، شب هشتم محرم الحرام - ۸۸/۱۰/۰۳ -

یک جلسه)

معرفی بحث

کسانی که اباعبدالله الحسین (ع) را به شهادت رساندند، دیلمیان و رومیان، کافران و ملحدان و مشرکان و حتی منافقانی در سطح قاسطین و مارقین و ناکسین هم نبودند، کسان دیگری بودند. اکثر آنها کسانی بودند که پای رکاب امیرالمؤمنین (ع) بودند.

دیرباوری و عدم باور رذالت انسان‌های بد، آفت خوب بودن ساده‌دلان است. آدم‌های خوب ساده یک مشکلی پیدا می‌کنند، آن هم اینکه دچار قیاس به نفس می‌شوند و چون عمیق نگر نیستند بر اثر این قیاس به نفس پست بودن و رذالت بدان را دیر باور می‌کنند. چون خودشان خوب هستند و شیشه پيله ندارند، فکر می‌کنند آدم خیلی بد و پست فطرت پیدا نمی‌شود.

انکار رذالت صهیونیست، یکی دیگر از نتایج دیرباوریِ بد بودن برخی از آدم‌هاست. دیرباوران، بازیچه بی‌ایمانان و آدم‌های رذل می‌شوند و به نوعی زمینه‌سازان جنایت هستند و باعث می‌شوند بزرگترین جنایت‌ها توسط این آدم‌هایی که کسی باور نمی‌کند بد باشند اتفاق می‌افتد.

فهرست

- قاتلین اباعبدالله الحسین (ع) چه کسانی بودند؟

- محرم، ماه خوف و عبرت
- بازماندگان کربلا
- دیرباوری، آفت خوب بودن ساده‌دلان
- عدم باور رذالت انسان‌های بد و نتایج آن
- انکار جهنم، یکی از نتایج دیرباوری
- انکار رذالت صهیونیست‌ها، یکی دیگر از نتایج دیرباوری
- دیرباوران، زمینه‌سازان جنایت
- قسم خدا برای باور دیرباوران
- چه کسانی بی‌ایمانند؟
- دیرباوران، بازیچه بی‌ایمانان
- خوف از عاقبت به خیری
- چه باید کرد؟ (علاج دیرباوری)

دو عامل سقوط در فرهنگ سیاسی

(بیت رهبری - فاطمیه ۸۹ - یک جلسه)

معرفی بحث

حضرت صدیقۀ کبری(س) وارد عرصۀ سیاست و مبارزه شدند و در زمانی که در اوج عصمت و محبوبیت و مقبولیت در جامعه قرار داشتند ذره‌ای مراعات خویش را نکردند و به میدان آمدند تا حق امیرالمؤمنین(ع) که حق خدا و امت بود را اقامه کنند. ایشان که آنقدر زاهدانه زندگی می‌کردند زهد را برای خودشان کلاس قرار ندادند و آمدند مسئله فدک خودشان را علنی در مسجد مطرح کردند و فرمودند باغ فدک من را بدهید که این امر موجب شد در اوج زهد و عصمت به دنیاطلبی متهم شوند. اما ایشان از اتهام و از دادن آبرو در راه ولایت هم نترسیدند.

دو عامل سقوط در فرهنگ سیاسی؛ چشم پوشی از کار بدِ ضربه زننده و شتابان رفتن به سوی سخن باطل است. بعضی‌ها به سوی سخن باطل تمایل داشته و به سرعت به سمت باطل کشیده می‌شوند. یکی از دلایل اینکه به سراغ باطل می‌روند به خاطر بغضی است که در دلشان نسبت به حق دارند. خودِ امیرالمؤمنین(ع) هم می‌فرماید: می‌دانید چرا بعد از خلیفۀ دوم خلافت را به دست من ندادند؟ چون می‌ترسیدند من بیایم و خفه‌شان کنم و یا می‌ترسیدند چیزی بهشون نرسد.

یکی دیگر از دلایلی که موجب سرعت گرفتن به سوی باطل می‌شود این

است که همیشه حق و باطل را با هم در می‌آمیزند و باطل‌ها را محفوف به حق می‌کنند. هیچ وقت باطل تنها را که کسی نمی‌پذیرد، همیشه یک قسمتی از حق را با یک قسمتی از باطل با هم قاطی می‌کنند و تحویل مردم می‌دهند.

فهرست

- **درس گرفتن از تاریخ اهل بیت (ع)**
 - بعضی مانع درس گرفتن از اهل بیت می‌شوند
 - تفسیر معصومین از وقایع تاریخ اهل بیت
- **کلمات حضرت زهرا (س) مبین و مفسر قیام او**
 - نیاز جامعه ما به بخشی از سخنان حضرت بیشتر است
- **عملیات خاص صدیقه کبری (س)**
 - ۱- اثبات حقانیت علی بن ابی طالب
 - ۲- مشخص کردن گروه باطل
 - ۳- تداوم راه پیامبر اکرم (ص)
- **زندگی زاهدانه حضرت زهرا (س)**
 - حضرت زهرا در عین زندگی زاهدانه، زهد را کلاس قرار ندادند
 - متهم شدن حضرت زهرا (س) در قضیه فدک
- **ماجرای خطبه حضرت زهرا (س)**
- **بیان ویژگی مردم در بیان حضرت زهرا (س)**
 - شتابان رفتن به سوی سخن باطل
 - چشم‌پوشی از کار بدِ ضربه‌زننده

- عامل روانی پذیرفتن سخن باطل
- مؤمن به باطل یقین پیدا نمی کند
 - تحلیل غلط از سکوت امیرالمؤمنین (ع)
- عوامل انسی به بحث باطل
 - ۱- بغض نسبت به حق
 - ۲- درآمیختن حق و باطل با هم
- یکی از راه‌های برطرف کردن یک ویژگی غلط
 - ۱- اعلام آن است
 - ۲- رواج فرهنگ قول سدید
- بیان ویژگی دوم چشم پوشی نسبت کار بدِ ضربه زننده

چهار تحلیل از روند رشد انقلاب اسلامی (دانشگاه امام صادق (ع) - ۸۸ - یک جلسه)

معرفی بحث

یک جامعه دینی در روند شکل‌گیری و رشد خود با سه مرحله مبارزاتی مواجه خواهد بود. مبارزه با کفر، مبارزه با نفاق و مبارزه بین مؤمنان که باید به تعامل و تعاون تبدیل شود. خوش‌بینانه‌ترین تحلیل از حوادث اخیر کشور (سال ۸۸) این است که بگوییم ما وارد مرحله سوم شده‌ایم.

از یک نگاه دیگر، می‌توان دوران مبارزاتی یک جامعه دینی را به این صورت در نظر گرفت که ابتدای شکل‌گیری جامعه دینی با نهایت شفافیت است و حقایق حکومت می‌کنند. در دوره دوم مصلحت‌ها یک‌به‌یک به جامعه تحمیل می‌شوند. در دوران سوم بعد از مصلحت‌اندیشی‌ها به یک شفافیت و حقیقت بالاتری می‌رسیم که البته باید آداب ورود به مرحله سوم را داشته باشیم و در خود ایجاد نماییم.

ما باید به سمت شفافیت هرچه بیشتر برویم. جامعه ما نباید از شفافیت هراسی داشته باشد. آرامش جامعه نباید ناشی از ابهام، غفلت و جهالت باشد بلکه باید ناشی از شفافیت باشد.

فهرست

- مراحل مبارزات و رشد یک جامعه دینی
- هر جامعه دینی سه دوره مبارزه را باید پشت سر بگذارد

○ دوره مبارزه با کفر

○ دوره مبارزه با نفاق

○ مبارزه مؤمنان در جریان تعامل با یکدیگر

● ویژگی‌های مراحل سه‌گانه جامعه دینی

○ در مرحله اول مرزها و شعارها مشخص و شفاف است.

○ در مرحله دوم مرزها پیچیده می‌شود.

○ گذشتن از آبرو از هزینه‌های مرحله دوم است.

○ علم و هوشمندی و درایت؛ سرمایه مورد نیاز برای مبارزه با نفاق

○ فضائل و اخلاق کریمه، سرمایه دوران سوم

○ محل نزاع در دوران سوم، ترجیح‌ها و تشخیص اولویت‌هاست.

● خوش‌بینانه‌ترین تحلیل برای جامعه ما این است که بگوییم در مرحله سوم هستیم.

● سه دوره جامعه دینی از نگاهی دیگر

○ اول دوره حقیقت و شفافیت است

○ دوم دوره تحمیل مصلحت‌ها و فاصله گرفتن از حقیقت

○ دوره بازگشت به حقیقت با شفافیت بیشتر

مراحل رشد جامعه دینی و تحلیل وقایع پس از انتخابات

(برنامه تلویزیونی دیروز، امروز، فردا - ۱۵ - ۸۸ - یک جلسه)

معرفی بحث

درباره تحولات و حوادث سیاسی و اجتماعی اخیر، در ایام انتخابات دهم تحلیل‌های متفاوتی می‌توان داشت. خوش‌بینانه‌ترین تحلیل این است که بگوییم جامعه دینی در روند تکامل و رشد خود، با عبور از مرحلهٔ اوّل و دوّم، در مرحله سوم قرار گرفته و برای جا افتادن در این مرحله دچار یک سری مشکلات طبیعی شده که باید از این مشکلات عبور کند. اما آن مراحل چه مرحله‌ای است؟..

از یک نگاه دیگر هم می‌توان به وضعیت امروز جامعه نگاه کرد و به تحلیل حوادث اخیر پرداخت. این تحلیل نیز ضمن اینکه می‌تواند یک تحلیل خوش‌بینانه تلقی شود، منافاتی با تحلیل پیشین ندارد. جامعهٔ دینی در روند تکاملی و رشد خود، از هنگامی که حرکتش را آغاز می‌کند و در آغاز شکل‌گیری است تا هنگامی که می‌خواهد به سرانجام برسد، دارای نوسانات و اوج و فرودهایی است... * تحلیل دیگری که می‌توان برای وضعیت کنونی جامعه داشت، که مانند دو تحلیل قبلی مبتنی بر یک نظریه برای تحلیل رشد جامعه است. بر اساس تحلیل قبلی، الان در دوران سوم، یعنی دوران شفافیت بعد از مصلحت‌هستیم، و در این دوران مؤمنان باید به صورت شفاف با یکدیگر تعامل داشته باشند، می‌توانیم از هم سؤال کنیم. متهم نمی‌کنیم، اما سؤال می‌کنیم.

سوء ظن هم نداریم ولی گفتگو می‌کنیم.

و اما تحلیل آخر، این تحلیل مانند سه تحلیل پیشین، مبتنی بر نظریه‌پردازی و مرحله بندی خاصی از روند رشد جامعه اسلامی ارائه نشده است. در این تحلیل چهارم، بدون اشاره به نظریه خاصی، می‌خواهیم به شرح واقعیتی که در دل انقلاب رخ داد، بپردازیم.

فهرست

• تحلیل اول جامعه دینی در دوره سوم تکامل

- دوره اول مبارزه با کفر
- دوره دوم مبارزه با نفاق
 - معنای پیروزی در دوره اول
 - معنای پیروزی در دوره دوم
 - دوران اول و دوم، در تاریخ اسلام
- دوره سوم مبارزه مؤمنین، در مقام «نظر» و «مصدق»
- اخلاقیات لازم برای پشت سر گذاشتن دوره سوم
- دورانی که در آن هستیم

• تحلیل دوم عبور جامعه دینی از دوران مصلحت به دوران شفافیت

- مراحل سه گانه شفافیت، مصلحت، شفافیت
- دورانی که در مشروطه پشت سر گذاشتیم
- عبور از دوران مصلحت به دوران شفافیت
- مانع ورود به این دوره

- تحلیل سوم انقلاب بر علیه استعلا
 - ماهیت انقلاب اول و دوم
 - ماهیت انقلاب سوم
 - روح مشترک در هر سه انقلاب
- تصویری از سه نظریه ارائه شده
- تحلیل چهارم
 - سه گروه در جریان پیروزی انقلاب
 - گروه اول گرایش به مکتب اسلام
 - گروه دوم گرایش به مکاتب سوسیالیستی و مارکسیستی

رشد و اصلاح فرهنگ سیاسی

(برنامه تلویزیونی دیروز، امروز، فردا - ۱۵ - ۸۹ - یک جلسه)

معرفی بحث

اتفاقاتی که پس از انتخابات سال ۸۸ افتاد، هرچند به دلیل هزینه‌هایی که پرداخته شد، ناخوشایند بود و آدم دوست ندارد با این شرایط جلو برود، ولی در عین حال هم علامت سلامت نظام و جامعه اسلامی است، هم علامت صلابتش. اگر ویروسی وارد یک بدن سالم شود، بدن تب می‌کند؛ بدن با تب نشان می‌دهد که یک مشکلی وجود دارد. بدنی که هیچ علامتی نشان نمی‌دهد، خطرناک است!

حوادث بعد از انتخابات سال ۸۸ نشان داد بعضی‌ها لیاقت حضور در صحنه سیاسی را ندارند ولی آمادگی جامعه برای برخورد با چنین مشکلات بزرگی را هم به زیبایی نشان داد ... که خود علامت رشد جامعه ما بود

یک رشد طبیعی داریم یک رشد اکتسابی؛ در رشد طبیعی آدم اینقدر زمین می‌خورد تا بالاخره هوشیار می‌شود، اما رشد اکتسابی نیاز به برنامه‌ریزی و تدبیر دارد برای استفاده کردن از فرصت‌ها. اتفاقات بعد از انتخابات ۸۸ اگرچه یک تهدید بود اما به سهولت می‌شود از آنها به عنوان یک فرصت استفاده کرد؛ باید به این پردازیم که برای رشد فرهنگ سیاسی خودمان چه باید بکنیم؟ اگر نهادهای فرهنگ ساز برای رشد فرهنگ سیاسی جامعه از این اتفاقات استفاده کنند، یقیناً ما در آینده دوران شکوفایی سیاسی بسیار بهتری نسبت به امروز را

خواهیم داشت

واقعیت‌های سیاسی در مقابل رشد فرهنگ سیاسی جامعه زیاد اهمیت ندارد. اتفاقات سیاسی عبور می‌کنند و می‌روند، آدم‌ها می‌آیند و می‌روند، اما فرهنگ سیاسی را به سرعت نمی‌شود تغییر داد.

تعریف «فرهنگ سیاسی» چیست؟ از اول انقلاب تا حالا فرهنگ سیاسی ما رشد کرده. شاخص‌ها و جهت‌هایی را می‌شود نشان داد که مردم ما چقدر از نظر سیاسی رشد کرده‌اند.

مخاطب رشد و اصلاح فرهنگ سیاسی چندگروه هستند: ۱. نخبگان ۳ و ۲. مراکز تولید علم و نهادهای فرهنگ ساز جامعه مثل آموزش و پرورش ۴. رسانه‌ها و ۵. عموم مردم. . . *محورهای اصلاح و رشد فرهنگ سیاسی چیستند؟ . . . اینها اهم مباحثی هستند که استاد در برنامه تلویزیونی دیروز، امروز، فردا به آنها پرداخته است.

فهرست

- بهره‌گیری از اتفاقات سیاسی سال ۱۳۸۸ برای «رشد فرهنگ سیاسی»
- اهمیت پرداختن به فرهنگ سیاسی
- تعریف «فرهنگ سیاسی»
- از اول انقلاب تا حالا فرهنگ سیاسی ما رشد کرده
- مخاطبان رشد و اصلاح فرهنگ سیاسی

○ ۱. نخبگان

○ ۳ و ۲. مراکز تولید علم و نهادهای فرهنگ ساز جامعه مثل آموزش و

پرورش

○ ۴. رسانه‌ها

○ ۵. عموم مردم

● تحلیل وضعیت فعلی برای یافتن راهکارهای اصلاح فرهنگ سیاسی

● محورهای اصلاح و رشد فرهنگ سیاسی

○ محور اول داشتن نگرش حداکثری در عرصه سیاست

○ محور دوم شفافیت در عرصه سیاست

○ محور سوم حرمت دادن به ارزش و رفتار سیاسی

○ محور چهارم تولید علم و اندیشه سیاسی

○ محور پنجم رشد حافظه سیاسی

○ محور ششم رواج اخلاق، صداقت و حذف ظلم از یک سو و

گفتگوی منطقی از سوی دیگر

نخبگان تحمیلگر

(هیئت رزمندگان اسلام - ۸۸ - یک جلسه)

معرفی بحث

هر کسی منتظر ظهور و حکومت حضرت هست باید به قول دانشجویان دو واحد کوفه‌شناسی را پاس کرده باشد. باید یک پیش‌نیازی را به عنوان آگاهی پشت سر گذاشته باشد و آن هم این است که رازهای شهر کوفه را بداند. معمولاً هر موقع شهر کوفه را پیش ما نام می‌برند، یاد کلمه بی‌وفایی می‌افتیم. «حسین! میا به کوفه، کوفی وفا ندارد.»

وفا نداشتن، بی‌وفا بودن برای این شهر، توصیف اندکی است. توصیف بسیار سطحی و گذراست. با کلمه بی‌وفایی نمی‌شود این شهر را شناخت. شهری است که خواص و نخبگان و برجستگان جامعه دینی، آنجا حضور دارند. فرماندهان سپاه اسلام در آن زمان، آمدند این شهرک را در آنجا ساختند. شهر کوفه شهر سران جامعه اسلامی است. شهر کوفه شهر مدیر کل‌ها، آدم‌هایی در سطح نمی‌دانم وزارت و وکالت، شهر آدم‌های کله‌گنده‌ای است که اینها یک سابقه‌ای هم در دین دارند

در واقع خواص و نخبگان جامعه باید بگویند ما اهل کوفه نیستیم. چون اهل کوفه بودن یعنی جزو خواص و نخبگان جامعه بودن.

این قدر گاهی از اوقات خواص جامعه کوفه که همه نوعاً از خواص بودند، اینقدر بی‌منطق گاهی از اوقات حرف تحمیل می‌کردند که گاهی از اوقات ناله

امیرالمؤمنین بلند می‌شد. تحمیل گری درجات مختلفی دارد. گاهی می‌آیند با ایجاد یک جو بسیار وحشتناکی دست به تحمیل گری می‌زنند ...

فهرست

• کوفه، شهر خواص و نخبگان مدعی، پرتوقع و تحمل‌گر

- منتظران امام زمان (ع) باید اهل کوفه را به خوبی بشناسند
- بی‌وفایی فقط یک توصیف سطحی برای جامعه کوفه است
- کوفه شهر خواص و نخبگان بود
- اهل کوفه به خاطر سوابق و ادعایی که داشتند، زیر بار ولایت نمی‌رفتند
- اگر خواص و نخبگان بد بشوند، ناگهان رنگ عوض می‌کنند
- اگر نخبگان بد عمل کردند، عموم مردم باید در مقابل آنها بایستند
- تحمیل گری امور به ولایت یکی از روش‌های نخبگان است
- امام حسین (ع) جلوی تحمیل گری نخبگان کوفه ایستاد، اما...

آخرین امتحانات

(هیئت رزمندگان اسلام - ۸۸ - یک جلسه)

معرفی بحث

امتحاناتی که در این زمان خدا دارد از ما می‌گیرد، با امتحاناتی که در دوران دفاع مقدس از ما گرفت، چقدر تفاوت دارند؟ در دوران دفاع مقدس، مرز درگیری خیلی مشخص بود. آن زمان ما در درگیری با کفر بودیم. این دوران مرحله اول امتحانات الهی بود. بعد از درگیری با کفر و پیروزی در آن مرحله، جامعه دینی در مرحله درگیری با نفاق قرار می‌گیرد که بعد از پیروزی در مرحله درگیری با نفاق، جامعه ایمانی وارد مرحله سوم می‌شود. امتحاناتی که در دوره سوم گرفته می‌شود، امتحانات بسیار سخت‌تری است. در دوره سوم این امتحانات در بستر درگیری مؤمنان با یکدیگر شکل می‌گیرد. اکنون ما در این مرحله قرار گرفته ایم؛ مرحله ای که بعضی‌ها ایمان‌شان می‌شکند...

فهرست

- امتحانات سخت باعث رشد مؤمنین شده، نفاق را از بین می‌برد
- مشخصات امتحانات دوران جنگ
 - در دوران دفاع مقدس، مرز درگیری‌ها مشخص و شعارها متفاوت بود.
 - رزمندگان می‌دانستند دقیقاً با چه کسی روبرو هستند.
- امتحانات الهی و دشمنی دشمنان ادامه دارد.

- الان مرزها و شعارها زیاد مشخص نیست.
- هرچه جلوتر می رویم، امتحانات سخت تر می شوند.
- سه مرحله مهم در روند جامعه دینی
 - ۱. درگیری با کفر
 - ۲. درگیری با نفاق
 - ۳. تعامل مؤمنین با یکدیگر
- لزوم ظرفیت سازی برای تعامل مؤمنین با یکدیگر
- غربال های قبل از ظهور بسیار سهمگین هستند.
- در امتحانات آخرالزمان ریزش ها بسیار زیاد است.
- برخی از فتنه های آخرالزمان از سوی علمای دین یا سادات سرچشمه می گیرد.
- فتنه ای بین مؤمنین رخ می دهد که بدتر از دجال است.

کلید طلایی زندگی مشترک

**(مشهد - همایش زوج های جوان - حرم امام رضا(ع) - ۸۸ - یک
جلسه)**

معرفی بحث

یکی از راه‌های پایداری و عمیق شدن محبت این است که محبت، خوخواهانه نباشد. البته این حرف بیشتر جنبه شعاری دارد. برای عملی کردن این راه حل، یک قاعده وجود دارد که از آن تحت عنوان قاعده «مثلث طلایی» یاد می‌کنیم. اگر دو نفر، هر دو عاشق و دل‌داده یک موجود با عظمت باشند، به نحوی که آن موجود با عظمت دل این دو را برده باشد و خودخواهی را از این دو گرفته باشد، در این صورت آن دو به همدیگر علاقه‌ای پایدار و ماندگار و عمیق پیدا خواهند کرد. این موجود با عظمت در درجه اول خداوند است و در درجه بعد، اولیاء خداوند. اما طبیعتاً محبت اهل بیت(ع) برای ما قابل دسترس و نزدیک‌تر است.

یک سفارش دیگر به زوجین که از آن به کلید طلایی زندگی مشترک یاد می‌کنیم «ریاست حقوقی با مرد باشد؛ ریاست عاطفی با زن» آقایان باید مواظب باشند دل خانم را نشکنند، خانم‌ها باید مواظب باشند غرور مرد را نشکنند. به تعبیر دیگر، اطاعت زن از مرد و محبت کردن مرد به زن، تعادل بخش روح این دو نفر و در نتیجه تعادل بخش زندگی است. به علاوه این کلید طلایی در تربیت فرزندان بسیار مهم و سازنده است.

فهرست

- مثلث طلایی محبت
 - محبت باید غیر خودخواهانه باشد
 - قاعده مثلث طلایی چیست؟
 - چه کنیم تا دوستان داشته باشند؟
- نیاز به «نور» در زندگی
 - چه موقع می فهمیم که به نور نیاز داریم؟
 - نقش «نور» در متعادل بودن زندگی
- کلید طلایی خوشبختی (نکته‌ای راهبردی - کاربردی برای خوشبختی)
 - کلید طلایی ریاست حقوقی با مرد باشد؛ ریاست عاطفی با زن
 - نه اطاعت مطلق است نه محبت
 - اطاعت از سر محبت
 - ضرورت حفظ ریاست حقوقی مرد
- کاربرد کلید طلایی در تربیت فرزند
- نصیحت آیت‌الله العظمی بهجت (ره) به یک زوج جوان
- در شیرین‌ترین لحظه‌هایتان به یاد امام حسین (ع) باشید

چهار اصل برای افزایش محبت در زندگی مشترک

(مشهد - همایش زوج‌های جوان - حرم امام رضا (ع) - ۸۸ - یک

جلسه)

معرفی بحث

نکته بسیار زیبا و مهم در باب محبت این است که ما می‌توانیم محبت را افزایش دهیم و «ظرفیت» خودمان را برای دوست داشتن بالا ببریم. زندگی مشترک، عرصه خوبی برای تمرین محبت و صاحب دلی می‌باشد. با اینکه زندگی مشترک با محبت آغاز می‌شود اما بسیاری از انسان‌ها هستند که در وادی محبت، تنبل هستند. آنهایی که دلیل محبت هستند و قدرت کنترل و افزایش محبتشان را ندارند در زندگی نمی‌توانند موفق باشند و در ارتباط با محبت، دچار شکست می‌شوند.

زوجین باید برای افزایش محبت، برنامه‌ریزی کنند. چهار اصل مهم برای افزایش محبت عبارتند از: ۱. مبارزه با نفس ۲. محبت کردن به جای محبت دیدن ۳. اصل طلایی افزایش محبت: محبوب برتر و مشترک ۴. آقا «دل» خانم را نشکند؛ خانم «غرور» آقا را (کلید طلایی زندگی مشترک)

اهل محبت، در عروسی‌هایشان یادی از امام حسین (ع) می‌کنند. معلوم است آدم در عروسیش یاد دوست داشتنی‌هایش می‌کند و ما بزرگترین دوست داشتنی‌مان، اباعبدالله‌الحسین (ع) است.

فهرست

- تجربه محبت در طول زندگی
- «کنترل» و «افزایش» محبت دست خود ماست
- زندگی مشترک، عرصه تمرین محبت و صاحب‌دلی
 - تنبلی در امر محبت و اثرات آن
 - برکات وجود محبت بین زن و شوهر
- برنامه‌ریزی زوجین برای افزایش محبت
- چهار اصل برای افزایش محبت
 - ۱. مبارزه با نفس
 - ۲. محبت کردن به جای محبت دیدن
 - ۳. اصل طلایی افزایش محبت محبوب برتر و مشترک
 - ۴. آقا «دل» خانم را نشکند؛ خانم «غرور» آقا را (اصل اختصاصی زوجین)
- اهل محبت، در عروسی‌هایشان یادی از امام حسین (ع) می‌کنند

انتخاب آسمانی و زندگی مشترک

(مشهد - سالن همایش‌های صدا و سیما - ۸۸ - یک جلسه)

معرفی بحث

اولین نکته ای که زوجین باید به آن توجه کنند این است که بعد از عقد و تشکیل زندگی «هیچ وقت به همسری که انتخاب کرده‌اید شک نکنید. در روایت داریم یکی از مقدرات الهی که به سادگی قابل تغییر نیست، بحث ازدواج است

مشکلات زندگی نباید باعث تردید ما در انتخابمان شود. این خیال خامی است که انسان فکر کند، نباید مشکل داشته باشد. اینکه بعضی‌ها نادانی می‌کنند و در اثر کوچکترین مشکلی که در زندگی پیش می‌آید یا در اثر کوچکترین هوس که به دلشان راه پیدا می‌کند، نسبت به اصل انتخاب تردید می‌کنند، از ترفندها و زیرکی‌های بسیار ناجوانمردانه شیطان است.

ما می‌توانیم از زندگی مشترمان «حداکثر بهره‌وری» و یا «حداقل بهره‌وری» را داشته باشیم. بسیاری از ضعف‌هایی که مردان جامعه دارند، بسیاری از ضعف‌هایی که خانم‌ها در زندگی فردی و اجتماعی خود دارند، به خاطر این است که زندگی خانوادگی آنها در اوج بهره‌برداری نیست. خانواده موفق، خانواده‌ای است که در اوج بهره‌وری است و اوج بهره‌وری به سادگی پدید نمی‌آید؛ اوج بهره‌وری با برنامه‌ریزی به دست می‌آید.

فهرست

- رویکرد مناسب برای داشتن زندگی آرام و متعادل
- ازدواج، انتخابی آسمانی
 - در انتخاب خدا، شک نکنیم
 - مشکلات زندگی باعث تردید ما در انتخابمان نشود
- زندگی حداکثری - زندگی حداقلی
- کلید طلایی رسیدن به زندگی حداکثری
- غرب و انکار کلید طلایی
- زندگی، محلی برای رشد «من» است نه رشد دادن دیگری
- اصلی ترین کار برای رشد فرهنگ تقویت و اصلاح بنیاد خانواده

زن و مرد، رابطه‌ها و ضابطه‌ها

(دانشگاه امیر کبیر - ۸۷ - یک جلسه)

معرفی بحث

رابطه زن و مرد، دارای ابعاد مختلف عرفانی و عاطفی و مادی است می باشد. معمولاً به بعد عرفانی این رابطه کمتر توجه می شود. رابطه زن و مرد، هم امری عزیز است هم لطیف و بسیار مقدس و معنوی. اما فرهنگ غرب کاری کرده است که ما به عنوان یک امر غیر محترم با آن برخورد کنیم و نتوانیم خیلی از حرف‌ها را درباره آن، مطرح نماییم.

محبت بین زن و مرد، از جنس محبت ابراز شدنی است. اشتباهی که در مورد این محبت صورت می گیرد این است که با مفهومی به نام «عشق» (به معنای عاطفه‌ای که تمام دل انسان را تسخیر کند) اشتباه گرفته می شود. شدیدترین محبت‌ها که بتوان نام عشق بر آن گذاشت، هیچوقت بین دو انسان به صورت معمولی و عادی شکل نمی گیرد.

یکی از آفت های تلقی عاشقانه از رابطه زن و مرد این است که خیلی ها رابطه عاطفی بین زن و مرد را به محلی برای ارضاء کمبودهای عاطفی خودشان تبدیل می کنند و چون توقعشان از هم زیاد می شود، زود از همدیگر متنفر می شوند.

کلید طلایی در رابطه زن و مرد این است: ، زن باید غرور مرد را حفظ کند؛ مرد باید عاطفه زن را حفظ کند.

فهرست

• بُعد عرفانی رابطه زن و مرد

- به دلیل هجمه فرهنگ غرب، نمی‌توان در مورد رابطه زن و مرد با شفافیت حرف زد
- رابطه زن و مرد، رابطه‌ای معنوی و عرفانی

• بُعد عاطفی

- محبت بین زن و مرد، از جنس محبت ابراز شدنی است
- آیا رابطه زن و مرد، ظرفیت عاشقی را دارد؟
- آفت‌های تلقی عاشقانه از رابطه زن و مرد
- کمبود محبت، بلای رابطه زن و مرد

• بُعد مادی

• کلید طلایی

- زن در ارتباط با مرد دو نقش بازی می‌کند نقش مادری - نقش دختری
- مرد در ارتباط با زن دو نقش بازی می‌کند
- حفظ غرور پسر - حفظ عاطفه دختر، راز تربیت
- کلید طلایی، فلسفه تفاوت برخی از احکام رابطه زن و مرد
- روی آوردن غرب به کلید طلایی پس از تجربه تلخ صد ساله
- کلید طلایی و انتخاب همسر
- توصیه عرفا از گل نازک تر به زن نگویند
- از کلید طلایی سوءاستفاده نکنیم

○ کلید طلایی، رمز تربیت فرزند

● رابطه زن و مرد، یکی از نشانه‌های الهی

موضوع: زن و مرد، رابطه‌ها و ضابطه‌ها